

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 3 | 2018

FÖRBANDSBESÖK

Artilleriet i försvaret – från misskött till efterfrågat

SIDAN 28

BANDVAGNSOLYCKAN

FM:s utredning av dödsolyckan i Boden är klar

SIDAN 10

METOO-UPPROPET

Så går FM vidare efter #givaktochbitihop

SIDAN 9

TEMA: BULLER

Bullernivåerna i HKP 14 begränsar flygtiden

SIDAN 16

5.11[®] DAYS
20% OFF

10–13 MAJ 2018

STOCKHOLM: Kungsholmsgatan 20

GÖTEBORG: Friggagatan 10D

MALMÖ: Sallerupsvägen 152

terrang.se

Myndighetsinköpare hänvisas till mp-sec.com

Terräng
UTRUSTNING FÖR UPPGIFTEN

MP SEC
INTERNATIONAL

LEVERANTÖR AV 5.11

SEDAN 2003

MP-SEC INTERNATIONAL AB

har nu levererat 5.11 till

svenska myndigheter i femton år.

mp-sec.com

Privatpersoner är välkomna till Terrängbutikerna och terrang.se

MP SEC
INTERNATIONAL

Dags för idékraft och kreativitet

Efter 30 år av ständiga neddragningar har Försvarsmakten förändrats i grunden. Vi har länge levt i en miljö där hårda tyglar och centralisering uppskattats mer än förmågan att skapa en dynamisk organisation som främjar idékraft och driv. Här måste vi få till en förändring. Såväl för att öka den operativa effekten som för att kunna rekrytera och behålla personal.

Att den militära personalen behöver ett ordentligt lönelöft över hela skalan – från ingångslön och uppåt – ser vi som en självklarhet för att säkra personalförsörjningen. Men för att Försvarsmakten ska klara av att attrahera, rekrytera och, framförallt, behålla professionell och välmotiverad personal behövs även andra, mer grundläggande förändringar – ett förändrat ”mindset” om man så vill.

Det står alltmer klart att Försvarsmakten måste anpassa sig till dagens och morgondagens arbetskraft för att lyckas rekrytera de medarbetare vi faktiskt vill ha. Det finns en rörlighet och dynamik i dagens unga människor avseende arbetslivet som Försvarsmaktens ledningsstruktur är synnerligen oförberedd på att hantera.

VIKTIGAST ATT INTE GÖRA FEL

30 års ständiga neddragningar har oveckligen transformerat Försvarsmakten till en organisation där man inte nödvändigtvis premierar dem som faktiskt gör rätt, utan snarare dem som aldrig gör fel. Det här är ett förhållnings-sätt som måste medvetandegöras. En ändring

måste till om Försvarsmakten ska utvecklas, oavsett hur kommande budgetar ser ut. Initiativkraft och vilja att förändra är inte egenskaper som premierats. Här måste vi få till en ändring. Vi måste få till en bättre dynamik, ett system som uppmuntrar och tillvaratar individers idéer och kreativitet. En försvarsmakt som återgår till uppdragstaktik och slutar detaljstyra organisationen på ett sätt som lamslår viljan till att agera.

ÖKA PERSONALENS DRIVKRAFT

Jag får allt oftare signaler om att det i dag finns en uppfattning att det, om du som individ har idéer som faktiskt skulle förbättra och utveckla verksamheten, handlar mer om hur du ska runda systemet för att få igenom förändringar, inte om att ges möjlighet att förändra. Det är beklagligt.

Officersförbundets grundläggande krav på att lönebilden måste förstärkas för den militära personalen ligger givetvis fast. Vi menar fortsatt att riktade satsningar på lön, om cirka 325 miljoner kronor per år för att justera såväl ingångslöner som vad erfarna yrkesofficerare, sol-

dater och sjömän får i lönekuvertet, är absolut nödvändiga. För har du inte en känsla av att du är uppskattad och att ditt arbete värderas på ett adekvat sätt, då minskar även drivkraften att bidra till den lärande, utvecklande och ansvarstagande organisation som Försvarsmakten är i så stort behov av att transformeras till.

Foto: Pmagn

STOCKHOLM, 27 APRIL 2018

LARS FRESKER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer

Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén

Medlems- och försäkringservice

Susanne Bredberg
Carina Viklund

Förhandlingschef

Susanne Nyberg

Ansvarig utgivare

Peter Löfvendahl

Chefredaktör

Josefine Owetz

Kommunikationschef

Fredrik Hultgren

Kommunikatör

Jennie Timgren

Officersförbundets förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Hampe Klein

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

INNEHÅLL

28

OMSLAGSBILD:

Jesper Sundström – FM

”Det finns en ökad efterfrågan efter artilleri i dag i stort och man pratar om artilleri på ett annat sätt.”

Jonas Lotsne, regementschef på A 9.

LEDARE

3 Dags för idékraft och kreativitet

NYHETER

- 6 Drönare föreslås få skjutas ner
- 7 Attacker i Mali
- 8 Könsmärkta tjänster i Försvarsmakten
- 9 Så går Försvarsmakten vidare efter #Metoo
- 10 Dödsolyckan i Boden
- 12 Meningsfullt arbete får soldater att stanna
- 13 Återflytt från Försvarets materielverk

OFFICERSPROFESSIONEN

14 Försvarsmakten om den militära professionen

TEMA BULLER

- 16 Höga bullernivåer begränsar flyttiden för HKP 14
- 18 Buller är en säkerhetsrisk
- 20 Gamla skador kan ge problem längre fram
- 21 ”Vi trodde att Försvarsmaktens utrustning var tillräckligt bra”
- 22 Buller – prioriterad risk i Försvarsmakten

REPORTAGE

24 Military Work

FÖRBANDSBESÖK

- 28 Artilleriets återkomst
- 38 ”Vi riskerar kompetensen”
- 40 Hur ska artilleriet se ut på framtidens stridsfält?

FÖRBUNDSNYTT

- 42 Särskild officersutbildning
- 43 Seminarier för förtroendevalda
- 44 Håll koll på dina försäkringar
- 46 Positiva initiativ krävs

6

20

> PRESIDIUM

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.
Mobil 076-104 86 30
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> FRÅGOR

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Susanne Bredberg
Carina Viklund
08-440 83 30.
Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

> REDAKTION

ANSVARIG UTGIVARE

Peter Löfvendahl
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

CHEFREDAKTÖR

Josefine Owetz 070-654 45 00
josefine.owetz@officersforbundet.se

FRÅGOR KRING KOMMUNIKATION, PRESS OCH HEMSIDA

Fredrik Hultgren 08-440 83 49,
076-525 40 85

REPORTER

Linda Sundgren 070-820 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15

TELEFON OCH FAX

Växel 08-440 83 30
Fax 08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmermedia.com

Annons bokus senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 4, 31 maj
Nr 5, 23 augusti

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjuds.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

SÖK UNDERSTÖD ELLER STIPENDIUM HOS SJÖOFFICERARNAS ENSKILDA UNDERSTÖDSFOND!

Vem kan söka?

Sjöofficerare, ordinarie medlemmar i Sjöofficerssällskapen i Stockholm, Karlskrona och Göteborg samt änkor och barn till sjöofficerare samt till ordinarie medlemmar i ovan nämnda sällskap.

För vad kan man söka?

Stiftelsens ändamål är i första hand att hjälpa änkor och barn till avlidna sjöofficerare och till ordinarie medlemmar i sällskapen som är i behov av ekonomiskt stöd och underhåll. T.ex. vid mycket låg månadsinkomst/pension eller för dyra läkemedelskostnader vid allvarlig sjukdom.

Därutöver så kan också sjöofficerare och ordinarie medlemmar i sällskapen söka understöd för tillfälliga, ekonomiska kriser och trångmål.

Stiftelsens tredje ändamål är ge ut stipendier för studier vid skola och läroanstalt i såväl Sverige som utomlands. T.ex. vid ett utbytesår på gymnasiet eller exempelvis vid studier på universitet utomlands eller i Sverige.

Hur söker man?

Ansökan skickas per post till:

SEU – Sjöofficerarnas Enskilda Understödsfond,
C/O Drottning Victorias Örlogshem, Teatergatan 3,
111 48 Stockholm samt till kansli@soss.se

Observera att ansökan måste skickas med post för att vara giltig!

Ansökningsformulär finns på hemsidan: www.soss.se

Ansökningar kan skickas in under hela året.

Frågor ställs till: kansli@soss.se eller 08-611 31 60

Under 2017 delades stipendier och understöd ut till ett värde av 800 000 kr. Vi behöver fler ansökningar!

Välkommen med din ansökan!

Sjöofficerssällskapet
i Stockholm

Foto: Johan Nilsson - TT

En statlig utredning föreslår att skyddslagens tillträdesförbud även ska omfatta drönare.

Drönare föreslås få skjutas ner

Försvarsmakten ska ha rätt att skjuta ner eller på annat sätt styra bort fientliga drönare som närmar sig en militärövning eller en byggnad som är skyddsobjekt, föreslår en statlig utredning.

Okända drönare som flyger nära civila och militära skyddsobjekt har blivit allt vanligare under senare år och trenden är ökande. En statlig utredning med representanter från alla riksdagspartier föreslår att militär och skyddsvakter ska få befogenhet att ingripa mot drönare som närmar sig ett skyddsobjekt

eller en militärövning, rapporterade Sveriges Radio Ekot nyligen.

”Drönare kan innehålla både kameror och vapen och kan göra mycket skada på ett skyddsobjekt. Skyddslagen försöker skydda mot spioneri och terrorism och sådant använder man drönare till i dag”, säger Margareta Bergström, som leder utredningen, till Ekot.

TYDLIGARE LAGSTIFTNING

Kommittén föreslår att skyddslagens tillträdesförbud förtydligas så att det är tydligt att det även omfattar tillträde med drönare och andra obemannade farkoster inom, över eller i skyddsobjektets närhet.

Utredningen pekar dock inte ut någon särskild metod eller teknik vid ingripandet mot drönare. Hur man ska oskadliggöra drönaren beror på situationen, men *”våld mot farkosten får därvid användas i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt”,* står det i utredningen.

FORDON SOM SKYDDSOBJEKT

Kommittén föreslår vidare att militära fordon ska kunna ses som skyddsobjekt, detta eftersom de anser att behovet av att skydda militära fordon i dag är lika stort

som det är för fartyg, luftfartyg och fasta byggnader och anläggningar. Fordon med en särskild skyddsvärd funktion som kan komma att ses som skyddsobjekt är bland annat fordonsbaserade vapen- och försvarssystem och transporter av manöverförband, IT-utrustning eller skjutvapen.

Förslaget till de nya bestämmelserna i skyddslagen är en del av delbetänkandet som Kommittén för förbättrat skydd för totalförsvarsverksamhet presenterade i början av april. Nu ska utredningen ut på remiss.

JOSEFINE OWETZ

> NOTISER

ALLT FLER KVINNOR TILL FINSKA FÖRSVARET

De senaste åren har det skett en kraftig ökning av antalet kvinnor i Finland som velat göra värnplikt. År 2015 var det 796 kvinnor som

ansökte, i Finland är värnplikten frivillig för kvinnor, och i år var motsvarande siffra 1 516. Flest ansökningar fick Björneborgs brigad med 343

kvinnor. Näst populärast var Najalands brigad med 233 sökanden. Sedan 1995 har 8 100 kvinnor utbildats till reserven i Finland. (LS)

DANMARK RUSTAR UPP

Efter en bred politisk uppgörelse höjer danska regeringen anslagen till försvaret med 20 procent de kommande fem åren. I år skjuter man till 800 miljoner danska

Under april inträffade två attacker mot FN-campen i Timbuktu.

Attacker i Mali

Den 14 april attackerades den internationella FN-campen utanför Timbuktu i Mali. Attacken utfördes med både skottlossning, indirekt eld och självmordsbombare. Ingen svensk personal skadades vid händelsen.

En FN-soldat dödades och ett tiotal personer, varav flera fransmän, skadades i attacken.

Det var vid 15-tiden lokal tid som attacken inleddes mot FN-campen i Mali. Det började med granatbeskjutning och runt tio granater slog ned, de flesta inne på området på den så kallade super-campen i Timbuktu.

Attacken fortsatte därefter med att en fordonsburen självmordsbombare utlöste sin laddning vid huvudinfarten till campen. Detta fordon följdes av ytterligare ett fordon som lyckades ta sig in genom infarten. Föraren i denna bil utlös-

te sin laddning vid campens yttre skyddsmur.

”Det var en väl förberedd och väl koordinerad komplex attack som måste ha planerats under lång tid”, säger brigadgeneral Stefan Andersson, FN:s militära chef för sektor väst i Timbuktu, i en artikel på Försvarets webbplats.

Han fortsätter:

”Samordnat med det attackerade angripare till fots från flera riktningar mot FN-campen och flygplatsen. Mina förband var bundna i strid med dem under flera timmar”, säger Stefan Andersson.

Den 22 april inträffade ytterligare en beskjutning mot campen. Ingen person ska ha skadats vid det tillfället.

Det svenska underrättelseförbandet, Mali 07, som just nu är på plats i Timbuktu har sin egen camp, camp Nobel, inom FM-campens område.

JOSEFINE OWETZ

kronor. Fram till år 2023 ska ytterligare 4,8 miljarder tillföras. På sin hemsida uppger danska Försvaretsmakten att uppgörelsen stärker Danmarks bidrag

till Nato, ökar möjligheterna att delta i internationella insatser, förbättrar skyddet mot cyberattacker och höjer den nationella beredskapsförmågan. (LS)

35 ÅR INOM
CYBERSÄKERHET

Datadiod kort

- Koppar och Fiberoptisk
- 100 eller 1000 Mbit/s
- För Rack eller enkortslåda

Enkortslåda för Datadiod

- För Datadiod kort
- Strömförsörjning

Rack 19" för Datadiod

- För 1-16 Datadiod kort (Hotswap)
- Dubbel strömförsörjning (Hotswap)
- Managerbar (SNMPv2 & Web 2.0)
- Loggning & Syslog

Ruggad Datadiod

- Modulbaserad 19"
- Fiberoptisk
- 100 eller 1000 Mbit/s
- RÖS U1/ TEMPEST Level A
- Fristående eller 1-4 i Rack 19"

Alla Fibersystems produkter kan skräddarsys enligt önskemål!

 FIBERSYSTEM

Tel: 08-564 828 80
info@fibersystem.com
www.fibersystem.com

Datadioder - för alla behov!

Rapport från FOI: Könsmärkta tjänster i Försvarsmakten

Det är betydligt svårare för kvinnor än för män att göra karriär i Försvarsmakten. Skenbart sakliga befattningskrav och könsmärkning av tjänster pekas ut som två stora hinder i en färsk rapport från FOI, Totalförsvarets forsknings institut.

På pappret är Försvarsmakten en jämställd organisation med samma möjligheter för alla, oavsett kön. Men i praktiken är det betydligt svårare för kvinnor än för män att ta sig uppåt i systemet. I rapporten *Karriärhinder för unga militära kvinnor* pekar forskare vid FOI ut flera problem som kvinnor i försvaret möter. Ett sådant är könsmärkning av tjänster. Karin Schröder har projektlett studien.

– Bland kvinnor som söker till Försvarsmakten finns ett stort intresse för säkerhetstjänst och markstrid, ändå hamnar många inom administration, HR och logistik. Hur man bemöts och lotsas in i yrket i början av karriären har stor betydelse för var man hamnar någonstans, säger hon.

HÖGRE KRAV

Att kvinnor tenderar att riktas mot tjänster i de bakre leden kan vara en bidragande orsak till att många väljer att sluta, menar Karin Schröder. En annan kan vara de skenbart sakliga kraven på vissa be-

fattningar som identifierats i studien.

– Man är så himla mån om att nomineringar av kvinnor inte ska kunna ifrågasättas att man tenderar att ställa högre krav på kvinnor än på män. Det får inte råda någon som helst tvivel om att de nomineras på grund av sin kompetens och inte kön, säger Karin Schröder.

SAMMA DRIVKRAFTER

Undersökningar visar att kvinnor och män som söker till Försvarsmakten drivs av ungefär samma motiv. Vanliga skäl är att man vill förändra världen, ha ett fritt jobb utomhus, bli helikopterförare eller genomgå grundutbildningen för att sedan utbilda sig till polis. Men redan i soldatbefattning har kvinnor en mycket tuffare miljö att förhålla sig till än männen och det håller i sig även högre upp i organisationen. Avgångsenkäter från officersaspiranter och officerare visar att 60 procent av kvinnorna upplevt kränkningar och nedlåtande kommentarer från befäl och 75

procent har utsatts av kollegor. Kvinnor som slutar uppger också i högre grad än männen att de inte fått tillräckligt stöd från sina chefer.

OSÄKERT BEMÖTANDE

– Kanske beror det på att män söker sig till män och att man delar samma intressen. Men jag tycker också att det finns en viss osäkerhet i hur man bemöter kvinnor. Vissa blir onödigt hårda därför att de inte vill ha några gnälliga tjejtjejer. Andra är onödigt vänliga och kan under fältdygn fråga tjejerna hur det är och om de behöver något extra, säger Karin Schröder.

Enligt rapporten har Försvarsmaktens högsta ledning god kunskap i jämställdhet och agerar tydligt i dessa frågor. Däremot har man misslyckats att föra den attityden neråt i leden.

UTBILDNING FÖR FLER

– Ett sätt att komma åt det här vore att trycka ner den gender coach-utbildning som ledningen gått, till att även omfatta överstar och förbands- och avdelningschefer. Jag vet att det diskuteras men ingenting är beslutat, säger Karin Schröder.

Rapporten är den första av två i

FAKTA

I rapporten föreslås följande åtgärder för att minska karriärhindren för kvinnor i Försvarsmakten.

Ökad rekrytering av kvinnor.

Osakliga fysiska krav behöver åtgärdas och en aktuell och korrekt kravbild utifrån en könsneutral plikt måste införas.

Likvärdiga karriärmöjligheter.

Karriärvägarna i Försvarsmakten bör kartläggas och göras tydligare ur ett jämställdhetsperspektiv.

Genuint förändringsarbete för ökad jämlikhet.

Kommunikation av faktiska siffror och information ända ner på soldatnivå behövs för att spräcka myten att det är svaga individer som upplever eller uppfattar kränkningar.

Hantera hälso- och säkerhetsrisker.

Materiel för kvinnor behöver prioriteras och baseras på faktiskt problematik.

en studie som pågått sedan 2016. Slutrapporten, med fokus på kvinnor i högre befattningar, ska publiceras innan årsskiftet.

LINDA SUNDGREN

Norge skärper gränsbevakningen mot Ryssland

Norge satsar på sin gränsbevakning mot Ryssland. Det norska försvaret har köpt in nya terrängfordon och planen är att flytta en jägarbataljon till gränsstationen i Pasvik, intill gränsen mot Ryssland.

Den norsk-ryska gränsen är 196 kilometer lång och bevakningen sköts av det norska försvaret från gränsstationen i Pasvik. Nu satsas det både personellt och materiellt i området, rapporterar SVT Norrbotten.

Hundratals terrängfordon och skotrar har köpts in och de kommande åren ska en ny jägarbataljon placeras här, utöver de gränssoldater som redan i dag står för bevakningen vid gränsen.

”Det säkerhetspolitiska läget i

världen är sådant nu att det är viktigt att ta tillvara på sina egna intressen. Att ha militärer vid gränsen är ett bra sätt att visa var en nation börjar”, säger sergeant Eirik Hammerhaug, som tjänstgör i Pasvik, till SVT. JOSEFINE OWETZ

> NOTISER

ARTILLERISTER SÖRJRER ”LILL-BABS” BORTGÅNG

”Artillerister över hela Sverige sörjer Barbro ”Lill-Babs” Svenssons bortgång”, skrev Artilleriregementet på sin Facebook-sida efter beskedet om den folkkära artistens död. ”Lill-Babs

har under många år haft en speciell plats i svenska artilleristers hjärtan då hon personifierat artilleriets skyddshelgon St. Barbara. Ända sedan 80-talet har hon engagerat sig i firan-

det av Sankta Barbara, som årligen sker i anslutning till ”Barbro-dagen” den fjärde december. Så sent som i december i fjol förgyllde hon tillställningen med skämt och sång direkt

via telefon. Lill-Babs har även hedrat firandet med sin närvaro som speciell hedersgäst på plats i Boden 2007”, står det i inlägget. (JO)

Så går Försvarsmakten vidare efter Metoo-uppropet

Förbandschefsmöten, åtgärdsplaner och utredningar. Försvarsmakten går vidare på bred front efter höstens upprop #givaktochbitihop.

– Det allra viktigaste är att bygga upp ett förtroende för att vi i Försvarsmakten kan hantera de här frågorna, säger Stina Nyström, ställföreträdande personaldirektör på Ledningsstaben.

Försvarsmaktens #givaktochbitihop blev ett av de mer uppmärksammade Metoo-uppropen under hösten. ÖB satte tydligt ner foten i frågan och ett arbete inleddes för att försöka förbättra det sociala klimatet på förbanden. Förbandscheferna fick i uppdrag att inkomma med avrapportering om vilka åtgärder som dittills tagits för att motverka kränkningar och trakasserier. Man skulle även redovisa tre nya åtgärder att verkställa under innevarande år.

Kulturen i fokus

– Vi har sammanställt och analyserat de åtgärder som rapporterats in. I mars hölls ett förbandschefsmöte där man diskuterade olika åtgärder och delade med sig av bra och mindre bra erfarenheter, säger Lena Persson Herlitz, avdelningschef på Högkvarterets utbildningsavdelning.

Lena Persson Herlitz

Stina Nyström

Åtgärderna är indelade i tre kategorier: system, kultur samt materiel och infrastruktur. Enligt den sammanställning som gjordes efter mötet rörde de flesta av följarens åtgärder kategorin system tätt följt av kultur. Endast en handfull handlade om utrustning och infrastruktur. Under innevarande år är det inom området kultur som de flesta åtgärderna är planerade.

– Vi behöver lyfta upp de här frågorna till diskussion ute på förbanden, säger Lena Persson Herlitz.

Johanna Jungwallius, som startade #givaktochbitihop, arbetar numera halvtid med de här frågorna på Högkvarteret. Hon har varit ute på många förband och föreläst.

Även på Ledningsstaben pågår arbete kopplat till höstens upprop. Det leds av ställföreträdande personaldirektör, Stina Nyström. I mitten av maj ska en rapport presenteras med förslag på hur stödet till

utredningsfunktionen kan stärkas.

– Under uppropet blev det tydligt hur skört förtroendet är för Försvarsmaktens förmåga att hantera de här frågorna. Vi behöver ta fram en utredningsmetodik som är så transpa-

rent som möjligt utan att skada den personliga integriteten. Vi behöver också fundera över hur utredningarna genomförs, säger Stina Nyström.

Kompetens utifrån

Hon konstaterar att den här typen av ärenden ofta är svåra att utreda och hon utesluter inte att det kan komma att krävas kompetens utifrån. I höstas upprättade Försvarsmakten en telefonlinje dit utsatta kan vända sig. Enligt Lena Persson Herlitz har ett 15-tal personer hört av sig.

– Där svarar specialutbildad personal. De sammanställer informationen och skickar sedan ärendena vidare till respektive organisationsenhetschef för åtgärd. Telefonlinjen kommer att finnas kvar, säger hon.

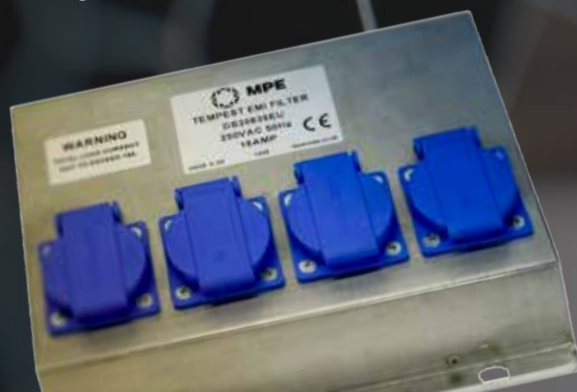
LINDA SUNDGREN

I Officerstidningen nr 8/2017 publicerades vittnesmål och berättelser från kvinnor som upplevt trakasserier och kränkningar i Försvarsmakten.

RÖS and TEMPEST Pluggable Filters

Has been designed to deliver optimum performance across the full frequency range and under all loading conditions.

– for all your
EMC & Thermal solutions

Jolex AB, +46 8 570 22985
mail@jolex.se, www.jolex.se

”Försvarsmakten måste utreda riskerna med att bära personlig utrustning i fordon”

Chefen för säkerhetsinspektionen om olyckan i Boden: ”Det var ett komplext händelseförlopp”

Grenar på vägen som felaktigt uppfattades som en spelad minering, svårlästa kartor och rådande snö- och mörkerförhållanden. Försvarsmaktens interna utredning av bärgningsbandvagnsolyckan i Boden i mars förra året, där en 23-årig soldat omkom, är klar.

Under övning Vintersol i Boden den 26 mars 2017 gick en bärgningsbandvagn 90 genom isen och en 23-årig soldat omkom. Det var när förbandet från Norrbottens regemente, I 19, skulle förflytta sig från en plats till en annan som nedblåsta grenar på vägen felaktigt tolkades som en spelad minering. Utifrån den uppfattningen tog personalen det taktiskt korrekta beslutet att köra runt mineringen.

Huvuddelen av förbandet valde en framryckningsväg, medan några fordon tog en annan väg där isen på Alån skulle korsas. Två strids-

fordon 90 passerade vattendraget innan bärgningsbandvagnen följde efter i deras spår, men isen höll inte och brast. Vagnchefen i fordonet hann precis utrymma vagnen innan den försvann under ytan och vattenfylldes. Föraren av vagnen blev, trots omfattande försök att få upp honom, kvar i fordonet. Han dödförklarades senare under natten.

– Det var en tragisk händelse och enligt vår uppfattning kan ingen enskild person lastas för det inträffade. Det var flera delmoment som gjorde att vagnen passerade Alån. Det var ingen medveten handling att utsätta någon för fara. Det var en komplex övningsmiljö och ett komplext händelseförlopp, säger Christer Tistam, chef för Försvarsmaktens säkerhetsinspektion.

SVÅRLÄSTA KARTOR

Nyligen presenterade Försvarsmaktens undersökningskommission, FMUK, sin rapport om olyckan.

De har kommit fram till att sömnläget för förare och vagnchefer i kompaniet varit dåligt och att det sannolikt har varit en bidragande orsak till händelseförloppet. Däremot har viloläget för personalen i bärgningsbandvagnen beskrivits som bättre än för huvuddelen av kompaniet, skriver FMUK.

Även svårlästa kartor och befintlig positionsbestämningsutrustning i vagnarna har sannolikt varit bidragande orsaker till olycksförloppet. Kartornas brister gör att det är svårt att utläsa vad som är fast mark och myr.

FMUK menar också att det finns brister i kunskapen om marklära hos personalen, vilket gör att kunskapen om riskerna med att passera istäckta vattendrag är bristfällig.

Övervägandena och besluten om passagen av Alån gjordes av flera inblandade. Bidragande till beslutet var att personalen i rådande läge, med stöd av befintligt kartun-

derlag, mörkerhjälpmedel och rådande snöförhållanden i området, missbedömde passagen av ån, enligt rapporten.

Ingen enskild av de bakomliggande eller bidragande faktorerna och orsakerna till händelsen bedöms vara den utlösande faktorn till att bärgningsbandvagnen gick genom isen, enligt FMUK.

Försvarsmaktens säkerhetsinspektion, med Christer Tistam i spetsen, har tagit del av FMUK:s rapport och utifrån den lämnat rekommendationer till överbefälhavare Micael Bydén. Totalt rör det sig om 20 rekommendationer om åtgärder till Försvarsmakten för att liknande händelser ska kunna undvikas i framtiden.

– Det är ett stort antal olika rekommendationer. Några är ställda till Försvarsmakten och vår myndighetschef. Några är kopplade till rutiner och systematik, andra rör konkreta utbildningsdelar och ma-

> NOTISER

STRIDSFLYGSMÖTE UTREDS

Under en militärövning i norra Sverige den 25 maj förra året kom fyra svenska Jas 39 Gripen att passera två franska stridsflygplan av typen Mirage 2000C med bara 150 meters avstånd

i sidled och 100 fot i höjdlid. De fyra svenska stridsplanen färdades i kolonn på 22 000 fots höjd. De två franska planen rörde sig i motsatt riktning på 27 000 fots höjd. Tillbudet

uppstod när de franska planen sjönk. Piloterna upptäckte varandra endast sekunder före passagen. Haverikommissionen har inlett en säkerhetsutredning kring händelsen. (LS)

UTLANDSTJÄNSTGÖRIN

I diktsamlingen Veteranens diktbok återges det vardagliga livet före, under och efter utlandstjänstgöring. Huvudförfattare är Örjan Noreheim men ytterligare elva gästskribenter har bidragit

Foto: Bezar Mahmud – FM

Christer Tistam

teriella delar kopplat till vagnen. Det handlar inte om att straffa någon, utan rekommendationerna ska utveckla organisationen och vår verksamhet, säger Christer Tistam.

Bland annat rekommenderas att GPS med grafiska kartor ska sättas in i samtliga stridsfordon i drift, att Försvarsmakten ska öka kunskapen vad gäller övergång av vattendrag på vintern och att man ska undersöka om det finns behov av att utbildning av evakuering under vatten genomförs. Dessutom föreslås myndigheten att se över det egna regelverket som finns vad gäller vilolider för förare och vagnchefer.

TIDIGARE REKOMMENDATIONER INTE OMHÄNDERTAGNA

I tidigare utredningar av olyckor i Försvarsmakten finns ett antal rekommendationer som är aktuella även vid denna undersökning, skriver FMUK, och konstaterar att flera av rekommendationerna även

efter tio år inte är omhändertagna.

Ett exempel på detta är frågan kring att utreda bärandet av uniformssystem och ballistiskt skydd för personal i stridsfordon och stridsvagn – något som rekommenderades av FMUK efter Revingelyckan 2007. Då omkom en officer under en övning när ett stridsfordon körde ner i ett vattenfylldt dike och välte. Men någon utredning kring personlig utrustning i fordon har inte gjorts efter olyckan, enligt FMUK.

– Det finns förstås en risk att man fastnar med utstickande delar på den personliga utrustningen. I våra rekommendationer trycker säkerhetsinspektionen på att Försvarsmakten måste utreda riskerna med att bära personlig utrustning i fordon och vi vill att det fattas ett beslut i den här frågan, säger Christer Tistam.

Kommissionens slutsats är att Försvarsmakten brister i en syste-

FM HSO: Jag är kritisk till Försvarsmaktens oförmåga att omhänderta rekommendationer

– Jag ställer mig mycket kritisk till Försvarsmaktens oförmåga att omhänderta och åtgärda rekommendationer från dyrköpta erfarenheter, som efter Revingelyckan. Jag anser att marksäkerhetsföreträdaren tyvärr inte har tillräckliga resurser för att fullgöra det som åligger honom i rollen enligt Försvarsmaktens marksäkerhetsmanual. Därför blir det inte heller tryck ut mot förbanden att åtgärderna ska slutföras.

– Det ska inte vara avhängt på enskild individ att införa,

verkställighet eller långsiktig uppföljning genomförs. Åtgärden att tillätta en central funktion som har till uppgift att verkställa rekommendationerna från säkerhetsinspektionen är ett jättebra initiativ. Jag utgår från att vi som har till uppgift att ”vaka över” medarbetarnas säkerhet kommer beredas plats i gruppen, säger Försvarsmaktens huvudskyddsombud Stefan Nilsson (bilden).

matisk uppföljning av att fattade beslut införs, verkställs och vidmakthålls långsiktigt. Nu är säkerhetsinspektionens rekommendation att en central funktion för sådan uppföljning införs.

– Vi ser ett behov av en mer specifik uppföljning kopplat till de rekommendationer som ges vid den här typen av undersökningar. Det behövs en övergripande ledningsfunktion som sammanhåller det, säger Christer Tistam och fortsätter:

– Vi ger därför rekommendationen att vi ska stödja chefen för Ledningsstaben att skapa en sådan central funktion. Det måste finnas en systematisk uppföljning som tillser att rekommendationerna omhändertas.

Vad tänker du om att rekommendationer som gavs redan 2007 fortfarande inte är omhändertagna tio år senare?

– Det är precis därför som vi har uttryckt att den funktionen måste till. Här måste Försvarsmakten bli bättre. Det måste säkerställas att det upprättas en förmåga och funktion någonstans i ledningsstrukturen för att följa upp rekommendationer som ges vid den här typen av rapporter, säger han.

Säkerhetsinspektionen har överlämnat rekommendationerna till överbefälhavare Micael Bydén. Vidtagna och planerade åtgärder ska redovisas för chefen för Försvarsmaktens säkerhetsinspektion senast den 1 oktober 2018.

En polisutredning om bandvagnsolyckan pågår fortfarande. Två befäl är skäligen misstänkta för arbetsmiljöbrott genom vållande till annans död alternativt vållande till annans död.

JOSEFINE OWETZ

G I DIKTFORM

med dikter. Boken ges ut i samarbete med Sveriges veteranförbund Fredsbaskrarna, Gula bandet och VRR Veteranstöd rapid reaction. En del av försäljningen går till stöd för veteraner. (LS)

GARNISONSBYGGET PÅ GOTLAND IGÅNG

Efter kraftiga förseningar på grund av överklaganden har bygget av den permanenta garnisonen på Tofta skjutfält kommit igång. I den första av tre etapper ska en stor markyta

asfalteras för bland annat spolhallar, bränsledepåer och garage. Garnisonsområdet kommer även att omfatta verkstäder, motionshall, repövningsläger, kontorslokaler och en

vakt. Första spadtaget togs den 16 mars. År 2020 beräknas bygget vara klart. Tofta är den första garnison som byggs sedan anläggningen i Arvidsjaur på åttiotalet. (LS)

Avhandling om rekrytering

Meningsfullt arbete får soldater att stanna

Modern materiel, välfungerande fordon och meningsfulla arbetsuppgifter. Det är sådant som får anställda soldater att stanna i Försvarsmakten. Bland värnpliktiga verkar drivkraften i högre utsträckning vara kopplad till personliga egenskaper.

Inte något år sedan värnplikten lades i malpåse 2009 har Försvarsmakten lyckats uppnå rekryteringsmålet av soldater. Förbanden har haft olika svårt att attrahera ungdomar, men sammanlagt har man legat kraftigt under det årliga behovet på 4 000 rekryter. Det tycks även bli problem att fylla årets kvot om 2 500 soldater. Johan Österberg vid Försvarshögskolan i Karlstad har i sin avhandling från mitten av mars, kartlagt vilka faktorer som får soldater att stanna i Försvarsmakten efter avslutad grundutbildning. Bland resultaten var meningsfulla arbetsuppgifter det som stack ut mest.

– Sambandet mellan prestation och arbetstillfredsställelse är mycket starkt. Det här ser man även i andra branscher, men inte riktigt lika tydligt, säger Johan Österberg.

TILLGÅNG PÅ INSTRUKTÖRER

Med prestation avses inte enbart arbetsuppgiften i sig. Det handlar även om sådant som kvalitén på materiel och fordon liksom tillgången på instruktörer.

– Har du en fordonspark från åttiotalet, en uniform som inte passar och det inte finns tillräckligt med officerare som kan utbilda upplevs arbetet som mindre meningsfullt. Och här har Försvarsmakten en stor utmaning. Även om du tillförde 100 miljarder extra i dag skulle det dröja flera år innan vi såg effekten av det och vi behöver ha folk som stannar nu, säger han. Enligt avhandlingen spelar även lönen roll för viljan att stanna i Försvarsmakten. Men den måste, enligt Johan Österberg, ses i relation till prestationskravet.

Foto: Bezar Mahmud – FM

– Får du plocka skräp på kaserngården hela dagarna spelar det ingen roll om du tjänar 21 000 eller 22 000 i månaden, du kommer att sluta ändå. Med det inte sagt att ersättningen är oviktig, men att bara höja lönerna löser inte problemet.

När det handlar om värnpliktiga soldater och deras vilja att fortsätta inom försvaret är det delvis andra faktorer som avgör. Under de sista åren av värnplikt samlades data in för att ta reda på vilka som var intresserade av internationell tjänstgöring. De som var positiva hade vissa personliga egenskaper gemensamt och uppgav i högre grad än andra att de var stresståliga och psykiskt starka.

SJÄLVSELEKTION

– Vi såg en positiv självselektion där de som var bäst lämpade också var de som ville vara kvar, säger Johan Österberg.

Att politikerna nu väljer att åter satsa på Försvarsmakten gynnar möjligheten att både rekrytera och behålla personal, konstaterar Johan

”Många officerare och chefer inom försvaret behöver tänka om”

Johan Österberg

Foto: Privat

Österberg. Men han anser att många officerare och chefer inom försvaret behöver tänka om när det gäller satsningar på de anställda.

– Att skicka Pelle och Lisa på en kurs kanske kostar 50 000 vilket man kan tycka är mycket pengar. Men betänker man att det kostar nästan 800 000 att utbilda en soldat under ett år och sätter det i relation till att de kanske väljer att sluta kan det bli lättare att hitta argumenten för att låta dem gå kursen, säger han.

VÄRNPLIKT

Att värnplikten återinförs kommer inte minska behovet av insatser för

att få soldater att vilja stanna kvar i Försvarsmakten, säger Johan Österberg.

– Värnplikten ska enligt politikerna vara ett komplement till frivilligheten. Men jag skulle inte bli förvånad om vi om åtta till tio år återgått till enbart värnplikt igen. Jag reser runt en del i andra länder och då får jag ofta frågan varför vi väljer att ha båda systemen, och det kan man ju fråga sig. Men i grunden ligger ett politiskt beslut.

Avhandlingen heter *We want you as our new recruit – prerequisites to and retention in the Swedish armed forces*.

LINDA SUNDGREN

Återflytt från Försvarets materielverk

Vilken befattning man kommer tillbaka till, förmåner och placeringssort. Det är frågor som många försvarsmaktsanställda hos FMV ställer sig inför återflytten till FM.

För fem år sedan genomfördes en omfattande utflyttning av uppgifter och personal kopplat till materiel och logistik, från Försvarets materielverk till Försvarets materielverk. Syftet var att rationalisera och spara pengar. Men omvärldsutvecklingen har fått politikerna att tänka om

och nu planeras det för återflytt. Det handlar om cirka 1 900 befattningar som ska gå från FMV till FM. De vanligaste frågorna bland de berörda är, enligt Officersförbundets Johan Krusell på FMV, vilken befattning man kommer att hamna på och om man får behålla sina förmåner.

INGENTING ÄR KLART

– Ingenting är klart, men vår ambition är att man som tjänstledig från Försvarets materielverk ska bemanna den befattning i FM som får de

arbetsuppgifter man utför vid FMV och behålla den ersättning man har idag. På vilken ort man hamnar beror på hur FM väljer att organisera sig inom IO 19.

De tillsvidareanställda vid FMV som idag utför arbetsuppgifter som ska övergå till FM kommer få erbjudande om tjänst och placering i mitten av augusti.

– Men det är viktigt att FM också arbetar med bemanningen av de överförda arbetsuppgifter som idag utförs av yrkesofficerare vid FMV. Likaså att dessa får besked om

tjänst och placering samtidigt som de som är aktuella för verksamhetsövergång, säger Johan Krusell.

I början av maj ska FMV:s övergångsorganisation vara fastställd. Någon vecka innan det publiceras en utredning beställd av försvarsdepartementet som undersökt var ansvaret för vidmakthållandet av Försvarets materiel bör ligga framöver. I utredningen, som nu är ute på remiss, föreslås vidmakthållandet kvarstå hos FMV.

LINDA SUNDGREN

Ökad spänning mellan Nato och Ryssland

Den militära aktiviteten i Sveriges närområde är alltjämt intensiv och Östersjöregionen är fortsatt en friktionsyta mellan öst och väst, konstaterar den Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, Must, i sin årsöversikt för 2017.

Den militära aktiviteten i Sveriges närområde har ökat de senaste åren. Under 2017 präglades relationerna mellan huvudaktörer Ryssland och Nato av misstro, inte minst vad gäller frågan om utvecklingen i Östersjöregionen.

Aktörerna verkar för sina säkerhetsintressen på ett sätt som gör att motsättningar ökar och möjligheterna till samarbeten blir svårare, skriver Must i sin årsöversikt för 2017 som presenterades i slutet av mars.

Politiska utspel och militära markeringar i form av övningar och beredskapskontroller är vanligt förekommande, något som "tendrar att framkalla ömsesidigt negativa reaktioner", enligt Must.

En särskild händelse som lyfts fram från förra året är utplaceringen av Natos truppförstärkningar i de baltiska staterna och Polen. Denna utplacering var en av flera åtgärder från alliansens och USA:s sida för att visa på enighet och beslutsamhet i att stå upp för Natos gemensamma försvarsåtaganden, skriver Must.

DE RYSKA AMBITIONERNA

Kapacitetsuppbyggnaden hos de ryska styrkorna i västra militärområdet, där Kaliningrad ingår, fort-

satte också under 2017. "Ombeväpningen av styrkorna i den ryska exklaven uppfattas som en särskild utmaning för Natos handlingsfrihet i stora delar av Östersjöområdet", enligt Must.

Ryssland strävar efter ett ökat internationellt inflytande och fortsätter att öka sin militära förmåga. "Rysslands agerande i bland annat Ukraina och Syrien och förmodligen även mot USA i samband med presidentvalet 2016 visar både på hög ambition och risktagande", skriver Must.

Ryssland upplever Natos närvaro och aktiviteter i östra Europa som ett hot mot sin nationella säkerhet. Att förhindra att fler länder blir medlemmar i alliansen är därför av ett strategiskt ryskt intresse.

INTENSIV ÖVNINGSVERSAMHET

Främmande makt följer Försvarets materielverks övningsverksamhet för att bedöma den operativa förmågan. Vid övningar går det att dra slutsatser om Försvarets materielverks förmågor och vilka förbättringsområden som finns. Förutom den operativa förmågan har främmande makt ett intresse av att skaffa sig information inom områden som militär ledning, samarbets- och samverkans-

förmåga, hantering av störningar och kunskap om tekniska system.

AURORA 17

Under Aurora 17 riktades underrättelseinhämtningen av främmande makt mot de utländska förbandens materiel, svensk förmåga att ta emot stöd från andra länder och hur lednings- och kommunikationssystem användes, enligt Must.

För att övningsverksamhet ska kunna bedrivas på ett säkert sätt krävs det ett gott säkerhetstänkande. Det är viktigt att skydda analyser som görs och erfarenheter som dras av övningar från obehöriga intressenter.

"Det är viktigt att ha ett gott säkerhetstänkande tiden efter en övning då slutsatser om förbandens uppnådda resultat och eventuella brister annars riskerar att exponeras", skriver Must.

Genom bland annat förberedelser, en fungerande säkerhetsorganisation, avdelade säkerhetsförband, genomförda operationer och ett bra samarbete med Säpo blev resultatet "klart godkänt" under 2017, enligt Must.

INFORMATIONSPUSSEL

Underrättelseinhämtning mot Försvarets materielverk och myndighetens personal "är en del av normalbilden och bedrivs dagligen året runt", skriver Must om hotet från främmande underrättelseverksamhet.

Syftet med inhämtningen är, förutom att bedöma Försvarets materielverks operativa förmåga och den tekniska utvecklingen, att kartlägga myndighetens personal. En metod som nämns är att det förekommer att underrättelseofficerare ingår i officiella delegationer som besöker Sverige. Deras syfte är att hitta personal som har tillgång till "eftertraktad information, ställa specifika frågor eller genomföra olika typer av dold inhämtning", skriver Must.

Vid internationellt samarbete och vid resor utomlands kartlägger utländska säkerhetstjänster riskbeteenden hos svenska försvarsmaktsanställda. Denna information kan sedan användas i underrättelsearbetet för kompromettering, närmmanden och trakasserier.

IT-TJÄNSTER OCH OUTSOURCING

Slutligen konstaterar Must att övningsverksamheten var ovanligt intensiv i Östersjöområdet under förra året.

"Övningarna Aurora och Zapad gav säkerhetstjänsten flera viktiga erfarenheter. Terrorrådet i Stockholm 7 april var en av de händelser som var särskilt påtagliga för oss under 2017. Bland andra uppkomna händelser bör nämnas de som var relaterade till IT-tjänster och outsourcing", skriver Must.

JOSEFINE OWETZ

I Officerstidningens tidigare två nummer har ni kunnat läsa om dels det vetenskapliga förhållningssättet till professionsbegreppet som sådant, och dels om Officersförbundets syn på vad officersprofessionen faktiskt omfattar. Med del tre i vår artikelserie om officersprofessionen har turen nu kommit till Försvarsmakten att beskriva hur myndigheten ser på begreppet. I följande text redogör de tre ansvariga författarna till skriften "Vår militära profession" för Försvarsmaktens tanke- och förhållningssätt. I nästkommande nummer avslutas vår artikelserie med att Försvarshögskolan får ge sin bild av officersprofessionen ur det akademiska perspektivet.

Försvarsmakten om den militära professionen

Den väpnade striden – vårt expertisområde

Stärka Försvarsmaktens professionalisering! Det var upptakten och den grundläggande idén till att starta ett arbete med att beskriva Försvarsmaktens alla innersta professionella kärna – förmåga till väpnad strid.

Vår militära profession är en del av Försvarsmaktens strategiska inriktning, FMSI. Den syftar primärt till att beskriva ett tanke- och förhållningssätt som ska leda alla, oberoende av personalkategori, i vårt agerande i all verksamhet, såväl i fred som i krig. *Vår militära profession ska vara ledstjärnan för vad vi är, vad vi står för och hur vi agerar nu och i framtiden*

Vår militära profession är också ett synsätt och ett arbetssätt för att hantera, reflektera, utveckla och stärka den unika militära kunskapsbasen med väpnad strid. Avsikten är också att visa att alla våra dugliga medarbetare i Försvarsmakten bidrar till säkerhet och trygghet för våra medborgare och är en del i vår militära förmåga. Som en aktör i det svenska samhället

syftar vår militära profession dessutom till att, för våra uppdragsgivare – det svenska folket, förklara och beskriva Försvarsmaktens roll i totalförsvaret.

"Försvarsmakten ska upprätthålla och utveckla ett militärt försvar som ytterst kan möta ett väpnat angrepp. Grunden för Försvarsmaktens verksamhet ska vara förmågan till väpnad strid."

Citatet kommer från Förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten och utgör ramverket för Vår militära profession. I Vår militära profession omsätts förordningen genom att tydliggöra, förklara och göra begripligt vad den militära professionen är och står för, både för Försvarsmaktens personal men också för samhället i övrigt. Vår militära profession gäller alla i Försvarsmakten, oavsett anställ-

nings- eller avtalsform. Detta innebär att såväl civil som militär personal, kontinuerligt och tidvis tjänstgörande, pliktpersonal, Hemvärnet och frivilligorganisationerna är en del av vår militära profession. Den tar sin utgångspunkt i förmågan till väpnad strid, som bygger på ett kollektivt utövande vilket innebär att den operativa effekten är beroende av allas insats. Ingen kan undvaras, alla har en koppling till den väpnade striden, direkt eller indirekt.

I dokumentet är alla personalkategorierna

Foto: Jimmie Adamsson – FM

upptagna och beskrivna för att tydliggöra sammanhang och de olika kategoriernas roller, ansvars- och kunskapsområden, enskilt och sinsemellan. Det kollektiva synsättet, det vill säga allas bidrag till den väpnande striden, är ett fundament för Försvarsmaktens syn på sin verksamhet och sina medarbetare. Meningen är att ena Försvarsmakten till EN organisation. All krigsplacerad personal, oavsett personalkategori, blir militär personal i händelse av att krigsförbanden aktiveras eller mobiliseras. Därför måste alla förstå sin egen roll i helheten, det kollektiva och samlade perspektivet för Försvarsmaktens framgång.

Flera reformarbeten i Försvarsmakten har genomförts under 2000-talet. Detta har påverkat den militära uppgiften, militärens roll i samhället men också Försvarsmaktens personal i dess identitet och rollsammansättning. Som tidigare överbefälhavaren Håkan Syrén betonar 2006 i boken Här och nu – en liten bok om den fortsatta vägen framåt: ”Det finns en känsla av vilshenhet bland Försvarsmaktens personal.” Sedan Håkan Syréns tid har Försvarsmakten arbetat med att skapa klarhet vad avser roller och identitet. I Försvarsmaktens nu pågående förändrings- och utvecklingsarbete, FM 2025, är Vår militära profession en viktig del som tydligt kopplar an till ÖB:s prioriterade förändringsområden:

- Vi utvecklar en ansvarskultur som präglas av målstyrning och uppdragstaktik.
- Vi säkerställer bemanning, utrustning och samövning av våra krigsförband.
- Vi utgår från att varje anställd, pliktjänstgörande och frivillig är grunden till vår totala förmåga.
- Vi bygger effektiva samarbeten internt och externt.
- Vi ökar medborgarnas kunskap om vår verksamhet, våra förmågor och uppgifter

Vår militära profession beskriver ingående Försvarsmaktens expertisområde med ett tydligt fokus på den militära verksamheten – den väpnande striden. Där kopplas ansvars-, värdegrunds- och kunskapsperspektivet för organisationen och den enskilda till en sammantagen helhet. Med detta har även det etiska perspektivet med Försvarsmaktens värdegrund utvecklats och kopplats samman till en militär kontext och professionell helhet.

För att stärka professionens koppling till all personal i Försvarsmakten, och få en djupare knytning till t.ex. det egna förbandet, ledarskap och identiteten krävs att alla omsätter vad professionen innebär för den enskilde och det egna förbandet, mellan förband, personalkate-

gorier och nivåer. Vad innebär vår militär profession för till exempel civil personal ingående i krigsförbanden, arméns mekaniserade förband, våra sjögående förband eller flygunderhållskompaniet? Det är också väsentligt att vår militära profession kommer in som en naturlig del i arbetet med planering och riktlinjer för att utveckla vetenskaplig forskning, utbildning, träning och övningar för att i slutändan realiseras till en stärkt Försvarsmakt i sitt utövande av sin unika profession – den väpnade striden.

Avslutningsvis och sammanfattningsvis är Försvarsmaktens syn på vår militära profession tydliggjord i FMSI 2015 Å1 (FM2015-159:7) och nu mera också ett särtryck som en publikation genom formuleringen:

”Försvarsmaktens militära profession ska skapa en sammanhållen idé, ett systematiskt koncept för att stödja kvalificerat militärt yrkeskunskande. Vår militära profession utformas för att utgöra en enande och samlande kärna för all personal.”

OLA BARVÉR
ANDERS CLARÉUS

HÅKAN SILVERUP (FD B LARSSON)

Arbetsgruppen – Vår militära profession
Högkvarteret – Ledningsstabben

HÖGA BULLERNIVÅER BEGRÄNSAR FLYGTIDEN FÖR HELIKOPTER 14

Helikopter 14 beställdes utan bullerreducering i bakre kabinen. Förra året, tio år efter att Försvarsmaktens personal började flyga med helikoptern, belades den med kraftiga flygbegränsningar för att skydda besättningarnas hörsel.

Text: Linda Sundgren

FAKTA: Bullret i helikopter 14

2001 FMV tecknar kontrakt med europeiska NHIndustries om leverans av 18 helikoptrar.

2003 FMV ställer fråga till NHI om det är möjligt att få ANR (system för aktiv bullerreducering) i helikopterns bakre kabin. Kostnaden ansågs dock bli alltför hög och något ANR-system beställs aldrig till kabinen.

2007 De första helikoptrarna 14 levereras av NHI till FMV. Höga bullernivåer uppmärksammas av Helikopterflottiljens personal. Hjälmen 130, som följer med helikoptern, är försedd med aktiv buller-reducering, men den går inte att koppla in i kabinen och ANR-systemet förblir därför inaktivt.

2012-03-08 FMV ger ut en teknisk order (TO) om att en formgjuten hörselpropp är godkänd för att användas tillsammans med hjälm 130.

2014-04-24 FMV publicerar en rapport som visar för höga bullernivåer i kabinen i helikopter 14, framför allt då man flyger med öppna dörrar. "ANR-system är nödvändigt för att gällande krav skall vara uppfyllda", står det i rapporten.

2015-06-01 Upphandling av en ny hjälm till helikopter 14 planeras. FMV inför Alpha 900 som tjänstestövshjälm. Provet avslutas sista december 2016.

2015-10-21 Försvarsmakten ger ut en order om att all personal som deltar i vinschning med helikopter 14 normalt ska använda den formgjutna hörselpropp som anges i FMV:s tekniska order. Om möjligt ska även "patienten" förses med hörselskydd. För vinschoperatör och ytbärgare blir propparna skall-krav.

2016-06-16 FMV ger FMV i uppdrag att börja upphandla en ny flyghjälm till helikopter 14.

2017-06-14 Efter tydligt önskemål från Försvarsmakten överlämnar FMV den gamla tjänstestövshjälm Alpha 900 till FM, trots att hjälmen inte är helt införd. Det här strider mot normal rutin enligt samordningsavtalet.

2017 Flygtiden i helikopter 14 begränsas. Ingen som använder hjälm 130 får flyga mer än ett pass om dagen vilket motsvarar en och en halv timme.

2018-04-16 Försvarsmakten avbryter pågående upphandling av nya hjälmar till helikopter 14 av besparingsskäl.

2018 FMV har tillsammans med tillverkaren tagit fram en modifieringssats med bland annat passiv dämpning och volymkontroll som ska installeras i hjälm 130. Modifieringen är provad och kontrollmätt och de första satserna ska levereras före midsommar.

Sedan förra året får besättningarna i helikopter 14 endast flyga en och en halv timme om dagen. Orsaken till begränsningen är de alltför höga bullernivåerna i bakre kabinen. Enligt mätningar genomförda av FMV 2014 tangeras det tillåtna gränsvärdet på 85 decibel under normal flygning. Med öppna dörrar, som krävs vid bland annat landningsövningar och vinschning, överskrider gränsvärdet och flera i besättningarna har drabbats av hörselbesvär. Bullerproblemen bottnar i att helikoptern beställdes utan system för bullerreducering i bakre kabinen. Det finns endast i cockpit hos piloterna.

– Jag satt med i målsättningsarbetet från början och då sa vi att ett ANR-system i kabinen var väldigt viktigt. Där bak ska man sitta och lyssna efter ubåtar och då är bullerdämpning oerhört väsentligt, säger Per Skantz, ansvarig för helikoptersystem på Flygvapenavdelningen på Högkvarteret.

Men när de första helikoptrarna levererades 2007 gick det inte att koppla in hjälmarnas ANR-system i kabinen. På Högkvarteret blev det dock ingen stor sak.

– Eftersom helikoptern blev kraftigt försenad tog vi emot fyra stycken bara för att ha något att börja skruva och öva på, men de var mer som prototyper. Att det saknades ANR-system i dem tänkte vi inte så mycket på, vi var övertygade om att det skulle finnas med när de färdiga helikoptrarna levererades, säger Per Skantz.

Men när det väl skedde under 2013 och 2014 visade det sig att det fortfarande inte fanns någon bullerdämpning bak.

– Då reagerade vi och började fråga oss om det var så det skulle vara. Jag vet inte hur det kunde bli så här, men det är väldigt märkligt att FMV levererar helikoptern med en hjälm som är anpassad för ANR-system när sådant inte finns, säger Per Skantz.

Men enligt uppgift från FMV beställdes aldrig något ANR-system till kabinen i helikopter 14. Johan Wiinikka är numera ansvarig för flygsäkerhetsmateriel på Försvarets materielverk, men jobbade tidigare i Försvarsmakten.

– I dag (180423, red. anm.) fick jag veta att det redan 2003 stod klart att det inte skulle bli något ANR-system i kabinen på helikopter 14, säger han. FMV frågade NHI (tillverkaren av helikoptern, red. anm.) om det gick att få ett ANR-system och vad det skulle kosta. Det handlade om enorma summor och prioriterades därför bort.

INFORMATIONEN OM ATT bullerreducering i bakre kabinen skulle utebli fick dock inte någon bredare spridning inom Försvarsmakten. Många levde därför länge i tron att ett ANR-system skulle komma.

– För mig är det oerhört märkligt att vi inte fick veta något, säger Johan Wiinikka. 2008 var jag ansvarig för flygsäkerhetsmateriel i Försvarsmakten. Jag hörde att det var en del problem med buller i helikoptrarna och 2007 gjorde FMV mätningar som visade på höga bullernivåer. Men då var uppfattningen att det skulle bli ett ANR-system.

Även Johan Wiinikka reagerar på att helikoptern levererades med hjälmar med ANR-system, trots att det inte fanns någon ström att ansluta systemet till i kabinen.

– Det är väldigt konstigt. En hjälm som är avsedd för aktiv buller-reducering men som inte kan anslutas har ett sämre bullerskydd än en hjälm avsedd för passiv buller-reducering.

För att kompensera det bristfälliga bullerskyddet gav FMV 2012 ut en teknisk order om att formgjutna hörselproppar kunde

användas under hjälmen. Ett par år senare införde FMV en ny hjälmtyper, Alpha 900, som tjänsteprovshjälm inför en kommande upphandling av en helt ny hjälmmodell. När testet var över återkallade FMV hjälmarna, men Försvarsmakten ville behålla dem.

– Vi ville helst inte göra så. Hjälmarna var inte helt införda och det saknades reservdelar och underhållsplan. Men Försvarsmakten var tydliga med att de ville behålla hjälmarna och vi skrev ett avtal om att de tog över allt ansvar för dem, säger Johan Wiinikka.

De gamla tjänsteprovshjälmarna upplevs som betydligt bättre än hjälm 130. De finns dock endast i ett tiotal exemplar och bullerproblemen fortsätter. Förra året satte man till slut ner foten ordentligt i bullerfrågan och införde flygbegränsningar. På Malmen i Linköping var det flottiljchef Jonas Nellsjö som agerade när han tillträdde sin nuvarande befattning i november 2017.

– Besättningarna lämnade in avvikelserapporter om höga bullernivåer och jag tog beslutet att begränsa flygtiden till ett pass om dagen. Visst påverkar det vår verksamhet, men det är mitt ansvar som flottiljchef att se till att arbetsmiljöbestämmelserna följs, säger han.

Niklas Perman är chef för första helikopterskvadron i Luleå. För ungefär ett år sedan införde han en flygbegränsning på helikopter 14 till ett pass om dagen (en och en halv timme). Han var då ny i befattningen.

– Jag har uppfattat bullerproblematiken som jåkligt besvärande. Begränsningarna införde jag därför att jag inte vill att besluten om flygtiderna skulle hamna på den enskilde individen. Jag vill inte ha en enda bullerskada till, det är nollvision som gäller, säger Niklas Perman.

– Restriktioner är förstås inte bra för verksamheten. Det innebär vissa begränsningar för vad vi kan göra och det blir mycket lappande och lagande för att få ihop våra personalscheman, men det finns inget annat alternativ, säger han.

FMV har tillsammans med tillverkaren tagit fram en modifieringssats med bland annat passiv bullerdämpning och volymkontroll som ska monteras in i hjälm 130. Modifieringen är, enligt Per Skantz, provad och kontrollmätt med goda resultat och de första satserna ska levereras före midsommar.

– Satserna ska sedan monteras i hjälmarna men vi hoppas kunna börja flyga med dem i höst. Då ska även flygbegränsningarna kunna hävas, säger Per Skantz.

I juni 2015 startade en upphandling av helt ny hjälm till helikopter 14. Den avbröts av Försvarsmakten 16 april i år på grund av besparingskäl. ■

”BULLER ÄR EN SÄKERHETSRIK”

Omfattande omorganiseringar kan ligga bakom röran kring helikopter 14:s bullerproblematik. Det tror Anders Bäckman, flygsäkerhetsofficer på helikopterflottiljen Malmen.

Text: Linda Sundgren

– Men oaktat orsak är det våra tjejer och killar där ute som får ta konsekvenserna, säger han.

Anders Bäckman konstaterar att de höga bullernivåerna i helikopter 14 påverkar såväl arbetsmiljön som den enskildes hälsa och säkerheten i luften.

– Högre upp i organisationen vill man gärna separera de här frågorna, men de glider in i varandra. När man flyger kan det handla om sekunder och om man inte hör varningssignaler eller vad piloterna säger kan det snabbt bli farligt.

Att det levererats hjälmar till förbanden som inte varit anpassade för en helikopter utan aktiv bullerreducering, är han mycket kritisk till.

– Våra besättningar måste kunna lita på att den utrustning som levereras uppfyller rådande krav. De ska inte behöva drabbas av tinnitus eller att inte kunna höra när de sitter med barnbarnen i knät för att Försvarsmakten som arbetsgivare inte tagit sitt ansvar och gett dem rätt information och utrustning.

Turerna som varit kring bullerproblemen i helikopter 14, tror Anders Bäckman kan böttna i de många omorganiseringar som Försvarsmaktens helikopterverksamhet genomgått under senare decennier.

– Sedan 1998 har vi omorganiserat 18 eller 19 gånger. Det kan ha bidragit till att en del beslut inte blivit nedtecknade utan bara funnits i huvudet på folk som sedan flyttat på sig. Till slut har man inte vetat om vad man inte vetat om, säger Anders Bäckman. ■

www.dockstavarvet.se

Stridsbat 90H

Tel: 0613 - 711 600
Varvsvägen 1, 870 33 Docksta
info@dockstavarvet.se

3M | PELTOR™

Skärper dina sinnen när du behöver det som mest

3M™ PELTOR™ ComTac™ XPI är ett mycket avancerat hörselskydd speciellt framtaget för den militära sektorn. Utrustad med medhörningsfunktion gör att svaga ljud förstärks medan höga och skadliga ljud dämpas innan de når örat och kan skada hörseln. Den bullerreducerande mikrofonen möjliggör kommunikation med kollegor även i extremt bullriga miljöer.

3M har ramavtal med FMV. Avtalet innefattar aktiva och passiva hörselskydd (kåpor och proppar) med tillbehör. För mer information om avtalet och produkterna, vänligen kontakta Magnus Elmgren på magnus.elmgren@mmm.com eller 070-695 80 15.

3M Science. Applied to life.™

GAMLA SKADOR KAN GE PROBLEM LÄNGRE FRAM

Hörselskador uppstår ofta efter en längre tids bullerexponering, men ett enda gevärsskott kan räcka för en bestående hörselnedsättning. Senare års forskning tyder även på att gamla skador kan skapa problem längre fram i livet.

Text: Linda Sundgren

Bullerskador brukar delas in i två kategorier: Akuta till följd av en hög smäll, exempelvis ett gevärsskott, eller kontinuerliga som uppträder efter en längre tids exponering av lägre ljudnivåer. För att minska skaderisken finns gränsvärden som inte får överskridas. Vid 80 decibel är arbetsgivaren skyldig att informera om riskerna och erbjuda kåpor eller proppar. Överstiger ljudnivån 85 decibel måste denne se till att personalen använder hörselskydd och erbjuda hörselkontroller. Men det betyder inte att volymer därunder är ofarliga för hälsan.

– INSATSVÄRDEN TAR INTE bara hänsyn till hälsoriskerna utan också vad som är tekniskt möjligt att åstadkomma, säger han. Sedan är hörseln är olika känslig hos olika individer och forskning visar att skador kan uppstå redan vid 75 decibel, säger Hans Pettersson, som forskar om buller och vibrationer vid Umeå universitet.

Förutom individuella skillnader kan yttre faktorer påverka hörselns känslighet, däribland rökning, vissa mediciner och kemikalier. Det har också visat sig att den som lider av vibrationsskador (så kallade vita fingrar) även har lättare att drabbas av skador på hörseln. Exakt vad det beror på är inte klarlagt, men man tror det kan hänga samman med försämrat blodflöde.

– Vita fingrar ger sämre blodcirkulation. Möjligen påverkas även blodcirkulationen till hörselnäcken vilket kan leda till att öka örats känslighet, säger han.

HUR LÅNG TID det tar att utveckla en hörselskada till följd av kontinuerligt buller skiljer sig från person till person. Enligt Hans

Pettersson kan det gå på bara något år, men det kan också dröja upp till tio år och i vissa fall ännu längre. Akuta bullerskador, däremot, uppstår omedelbart. Ett kraftfullt tryck in i örat leder till att hårcellerna i örat knäcks och hörselceller dör och kan orsaka nedsatt hörförmåga eller tinnitus. Ibland försvinner symtomen efter några veckor

och tidigare trodde man det innebar att skadan var läkt och organet helt återställt, men senare års forskning tyder på att problemen kan komma tillbaka.

– I djurförsök med råttor har vi sett att skador tycks återuppstå hos vissa individer. Men det är för tidigt att dra några långtgående slutsatser av det, säger Hans Pettersson.

MED ÅREN är det vanligt att drabbas av åldersnedsättning på hörseln. Enligt Hans Pettersson kan det börja märkas redan efter 40, men framför allt efter 50. Det märks ofta genom att man får svårt att höra vad folk säger om man sitter flera runt ett bord eller om det är mycket kringljud.

– Men en hörselnedsättning som beror på ålder ser annorlunda ut än den som orsakats av buller och med de audiogram som används kan man relativt enkelt särskilja vad som beror på vad, säger Hans Pettersson.

Hans Pettersson

Foto: Linda Sundgren

”Ibland går det att höra ljuden ut genom örat”

Färdmekanikern Lars:

”VI TRODDE ATT FÖRSVARSMAKTENS UTRUSTNING VAR TILLRÄCKLIGT BRA”

Kraftig trötthet, susningar i öronen och tinnitus som kommer och går. Färdmekaniker Lars Nilsson är en av dem som fått problem av bullret i helikopter 14 och han har varit tvungen att mer än halvera sin flygtid.

Text: Linda Sundgren

Han kom till helikopterflottiljen år 2000. Den första tiden jobbade han på helikopter 9, därefter på 10:an. I slutet av 2013 och början av 2014 flög han in sig på helikopter 14. Ganska snart började han få bullerkänningar.

– Flög man mycket en dag blev man enormt trött på kvällen och det susade i huvudet. Alla vi som flög helikopter 14 där bak fick problem och det var ständiga diskussioner om bullret, säger Lars Nilsson.

Att bullernivån i den nya maskinen var högre än i de gamla visste han sedan utbildningen i Frankrike sex år tidigare. Då sades det att helikoptrarna skulle utrustas med ett ANR-system (bullerdämpning), men så blev inte fallet.

– Det var bara piloterna som hade ett ANR-system. Vi hade blivit lovade ett system även bak i kabinen och man var väl lite dum-lojal och tänkte att det skulle komma, men det gjorde det inte, säger Lars Nilsson.

Den höga bullernivån i kabinen gjorde att besättningen var tvungen att skruva upp volymen i internkommunikationsradion för att höra vad de andra sade. Hjälmar, modell 130, som kom med helikoptern var även utrustade med aktiva mikrofoner som inte bara släppte igenom tal utan också buller.

– Vi trodde att den utrustning som Försvarsmakten tillhandahöll var tillräckligt bra, men de där hjälmarna är otroligt dåliga. Ju längre tid man flög desto högre fick man skruva upp volymen på interkomradion för att höra vad piloterna sa där framme. Om man vridit upp volymen till samma nivå en vanlig dag i hangaren

hade man fått slita av sig hjälmen för att ljudet var så högt, säger Lars Nilsson.

Besättningarna sa ifrån. Beskedet från cheferna var att bullernivåerna i helikoptern låg inom angivna gränsvärden, men klagomålen togs på allvar och man fick hörselproppar att bära under

Foto: Lasse Jansson – FM

hjälmarna. För att skona hörseln har Lars Nilsson valt att även gå ner i flygtid, från cirka 80 timmar om året till runt 20 timmar. Dessutom gör han numera nästan bara kontrollflygningar och slipper därmed flygning med öppna kabindörrar, det moment som ger högst bullernivåer.

– Jag vill inte bli någon döv gammal farbror, säger han. En del av mina kollegor har valt att inte flyga alls tills de nya hjälmar som vi blivit lovade kommer.

I början av året fick Lars Nilsson en annan hjälm för att kunna följa med ner till Frankrike och hämta hem en ny helikopter. Och den fungerar bättre än den gamla.

– Vi flög elva timmar på två dagar och de var inga problem, säger han.

Med minskad flygtid och ny hjälm har Lars Nilssons bullerkänningar försvunnit. Men den tinnitus, med brus och toner i öronen, som uppstod under första tiden med helikopter 14 är bestående. Någon anmälan om arbetsskada har han dock inte gjort.

– Jag tror bara det är en av oss som drabbats som skickat in en anmälan. Varför kan jag inte riktigt förklara, men jag älskar mitt jobb och jag tror det kan påverka anmälningsbenägenheten, säger han.

Foto: Privat

Lars Nilsson

BULLER

– prioriterad risk i Försvarmakten

I Försvarmakten drabbas runt 120 individer om året av hörselskador. Hos Försvarsmedicincentrum är buller ett prioriterat område, men skadefritt tror man inte att det kommer bli.

– En nollvision i Försvarmakten är inte realistiskt. Utifrån den verksamhet vi bedriver tycker jag att vi ligger på en acceptabel skadenivå, säger Björn Skoog på FömedC.

Text: Linda Sundgren

Många militärer utsätts regelbundet för höga bullernivåer. Till särskilt utsatta grupper hör skyttesoldater, flygbesättningar, klargöringspersonal Jas, besättningar i bandgående stridsfordon och maskinrumspersonal i marinen. I början av 2000-talet pekades militär ut som ett av de tre mest hörselskadedrabbade yrkena i landet och sedan dess har buller varit ett prioriterat område hos FömedC.

– **DET INNEBÄR ATT** vi följer utvecklingen av bullerskador noga och att vi gör fördjupade analyser. I år kommer vi även att revidera vårt gamla utbildningspaket om buller (*"Hör upp och hör sen"*, red anm.), säger Björn Skoog.

Antalet anmälda bullerskador har från 2011 till 2015 varierat mellan 87 och 172 stycken. De akuta bullerskadorna visar en uppåtående trend medan anmälda arbetssjukdomar varierat mellan 11 och 28. Från de senaste två åren finns dock inga säkra siffror av skadeläget. När Försvarmaktens arbetsskadeanmälan 2016 flyttade från det gamla Lisa-systemet till Prio nästan halverades antalet anmälningar. Man misstänker att det till stor del hänger samman med att själva anmälningsförfarandet blivit krångligare i Prio.

– **VI ÄR ÄNNU** inte helt klara med sammanställningen för 2017, men det ser ut att ligga på ungefär samma nivå som 2016, säger Björn Skoog.

Till akuta bullerskador räknas sådana som uppstår omedelbart i samband med exponering för mycket höga ljud. Sjukdomsrelaterade skador är de som kommer efter en längre tids exponering av lägre bullernivåer. Bland de akuta åkommorna dominerar vådaskott och andra vapenrelaterade skador. Ibland därför att man inte använt hörselskydd, avsiktligt eller därför att övningsledaren brustit i sin information om riskerna. Ibland har hörselskyddet hamnat på sniskan, då ofta på grund av att kroppsskyddet knuffat hörselskyddet ur läge.

NÄR DET GÄLLER antalet anmälda bullerrelaterade arbetssjukdomar varierar de kraftigt mellan åren. Enligt Björn Skoog är topparna kopplade till större personalavgångar.

– Ibland erbjuder Försvarmakten hörselundersökningar i samband med att man går i pension och då upptäcker man flera skadade, säger han.

TABELL 1. UTVECKLINGEN AV ANTALET ANMÄLDA HÖRSELSKADOR UNDER ÅR 2011-2015

ÅR	VÅDA-SKOTT	ÖVRIGA VAPEN-RELATERADE	AKUTA EJ VAPEN-RELATERADE	EJ BULLER-RELATERADE	FRITID	TOTALT	SJUKDOM	TOTALT
2011	28	52	27	1	0	108	20	128
2012	11	59	13	3	1	87	28	115
2013	34	54	25	3	1	117	10	127
2014	32	96	30	3	0	161	11	172
2015	19	64	23	6	0	112	14	126

TABELL 2. FÖRDELNING AV ANMÄLDA HÖRSELSKADOR ÅR 2015, EFTER "TYP" AV HÖRSELSKADA OCH PERSONALKATEGORI

	VÅDA-SKOTT	ÖVRIGA VAPEN-RELATERADE	AKUTA EJ VAPEN-RELATERADE	EJ BULLER-RELATERADE	FRITID	TOTALT	SJUKDOM
YO, CIV, RO	5	4	16			25	14
GSS	4	23	6	2		35	
INT. TJÄNST		1				1	
REKRYTER	7	22		4		31	
HEMVARN	3	12	1			16	
FRIV		2				2	
TOTALT	19	64	23	6	0	112	14

MINSKAR RISK. BYGGER TRYGGHET.

Cyberförsvar, samhällssäkerhet, säkerhetsskydd och resesäkerhet. Vi har en unik bredd av tjänster inom risk och säkerhet – för företag, privatpersoner och andra organisationer. Ständig utveckling och samverkan med kunder och myndigheter är vår väg mot ett tryggare samhälle.

2Secure är ett av Sveriges största privata säkerhetsföretag med ledorden Handlingskraftiga, Kompetenta och Pålitliga. Läs mer på www.2secure.se

VILL DU OCKSÅ VARA MED OCH BYGGA TRYGGHET?

2Secure växer och söker fler glimrande medarbetare. Skicka gärna ditt CV och personliga brev till rekrytering@2secure.se

2Secure

Hur får man den civila arbetsmarknaden att uppskatta personal med militära erfarenheter? Och hur översätter man militär kunskap till ett CV? Military Work hjälper civila företag med bemanning och rekrytering av personal med bakgrund i Försvarmakten.

MILITARY WORK

vill vara bryggan mellan Försvarmakten och arbetsmarknaden

Text: Josefine Owetz

”Personal med rätt attityd”. Det är de första orden som möter en på rekryterings- och bemanningsföretaget Military Works hemsida. Företaget, som vill fungera som en brygga mellan militär tjänstgöring och ett civilt arbete, rekryterar och hyr ut militärt utbildad personal till en rad olika branscher. En viktig del av företagets koncept handlar om att identifiera, validera och översätta individers militära kunskaper till den civila arbetsmarknaden.

– En kock i Försvarmakten kan också vara kock civilt. Det köper alla. Men när det handlar om befattningar som prickskytt eller sonaroperatör, där kommer validering in. Vi ger stöd i hur man ska profilera sitt CV för att bli begriplig på den civila marknaden, säger Mikael Karlsson, Military Works grundare och vd.

Military Work vill också förmedla en förståelse kring vad Försvarmaktens personal gör när de tjänstgör och hur den civila marknaden kan gynnas av att anställa personer som är, eller har varit, anställda i myndigheten.

– Jag hör ofta när jag är ute och träffar kunder att det är svårt för civilsamhället att fullt ut förstå militära kunskaper och erfarenheter. Och då blir det den enskilde soldaten som till slut personligen står för kostnaden att inte få utväxling på sin civila karriär efter avslutad tjänstgöring, säger Mikael Karlsson.

Han fortsätter:

– Givet ett system där man inte får vara soldat längre än en viss tid, så är det inte bra om den militära erfarenheten inte värdesätts civilt. Det var idén om att jag ville bidra till personalförsörjningssystemet som blev bärande i att jag ville starta Military Work.

I företagets lokaler i centrala Stockholm pryder militära tjänstecken väggarna och en och annan Försvarmaktspersedel hänger på krokarna tillsammans med civila kläder. Majoriteten av de totalt 100 personerna som arbetar heltid på företaget har en bakgrund – eller ett pågående deltidsuppdrag – i Försvarmakten. Hälften av företagets anställda är tidvis tjänstgörande i Försvarmakten och de flesta deltog i övning Aurora 17 i höstas.

– Vi hade 10 procents avhopp bland vår personal efter Aurora. 10 personer valde att gå tillbaka och tjänstgöra heltid i Försvarmakten som soldater trots att de har en bättre lön hos oss. Vilket är något vi ser positivt på. För då blir vi den transformationsplats som vi vill vara. Vi vill vara en bra bricka i pusslet mellan Försvarmakten, det civila och individen, säger Mikael Karlsson.

LÅT OSS TA det från början. Allting började egentligen med en artikel i Kustjägartidningen 2009. Mikael Karlsson, som själv gjort värnplikt som kustjägare, skrev då ett reportage för tidningen om tidigare alumner som det gått bra för karriärmässigt civilt. Han slogs då av att det var ett antal viktiga grundvärden som samtliga uppfattade att de fått med sig från utbildningen.

– Dessa grundvärden hade ingenting att göra med att de varit kustjägare, utan det var snarare en försvarmaktsgemensam daning som alla hade fått. Sedan finns det såklart variationer mellan förband, men jag uppfattar att det finns en grundplatta som är samma för alla vad gäller inställning och attityd, säger Mikael Karlsson.

”Vi hade 10 procents avhopp bland vår personal efter Aurora”

Året därpå, 2010, blev värnplikten vilande och Försvarsmakten övergick till ett försvar byggt på frivillighet och kontraktsanställda soldater. I samband med omdaning anordnades en konferens, med fokus just på den nya personalförsörjningen. Dåvarande överbefälhavare Sverker Göranson stod som inbjudande till konferensen, där bland annat fackförbund, politiska partier och kamratföreningar i Försvarsmakten deltog.

– Jag minns att Sverker Göranson ställde sig upp på middagen och sade: ”Det här är en samhällsreform, inte bara en försvarsmaktsreform”. Det gjorde intryck på mig och jag tog det där till mig och började fundera mycket kring den här frågan, säger Mikael Karlsson.

MIKAEL BÖRJADE STUDERA till affärsjurist i Linköping. Under den sista terminen av utbildningen kom hans tidigare plutonkamrater från Amfibieregementet, som deltog i Afghanistanstyrkan FS 22, hem till Sverige igen. Flera av dem visste inte vad de skulle göra yrkesmässigt efter hemkomsten.

– De sa att: ”jag är duktig på att kasta handgranat, vad ska jag göra nu när jag är hemma från Afghanistan?”. Jag tyckte att deras uppfattning om att deras kompetens enbart bestod i att kasta handgranat var fel. Och att det var synd att de inte förstod hur värdefull deras värdegrund och bakgrund är: att hjälpa sina kamrater, kunna hantera stress, förmågan att jobba i grupp och att på riktigt engagera sig i att lösa hela gruppens uppgift, säger han.

Det tankefrö som sågts hos Mikael några år innan i samband med konferensen om försvarets personalförsörjning och efter den där artikeln i Kustjägartidningen – i kombination med kunskapen från studierna i affärsjuridik – gav honom en idé.

– Jag sa till mina vänner att jag skulle starta ett företag som hanterar just personer som dem. Det blev startskottet till Military Work.

”ÄR DU ING-SOLDAT? Gör karriär i byggbranschen!” , ”Mekaniskt skicklig och serviceinriktad soldat söks!”, ”Fältstark gruppchef sökes”, ”Drömjobb för flygmekaniker/tekniker”, ”F.d. soldat/gruppchef med snickarbakgrund?”.

Det är några av rubrikerna bland de runt 70 jobbbannonserna som är sökbara hos Military Work i mars. Gemensamt för annonserna är att de i tilltal och i beskrivningarna är tydligt anpassade och riktade till människor som har en bakgrund i Försvarsmakten.

Mikael Karlsson, vd på Military Work

Till en början jobbade Mikael och Military Work främst med entreprenörer och företagare som själva hade en bakgrund inom Försvarsmakten. I dag har de kunder inom alla möjliga branscher och levererar personal till ett 90-tal olika företag och bolag, som bland annat Volvo, Peab, Skanska, Ericson och NCC.

Ramarna för Försvarsmaktens personalförsörjning sätter ramarna för Military Works affärsmodell. Sedan starten 2013 har det varit tidvis tjänstgörande soldater, GSS/T, som varit en av företagets främsta målgrupper och Mikael och hans kollegor hjälper dessa individer att hitta civila jobb som fungerar vid sidan av deltidsengagemanget i försvaret.

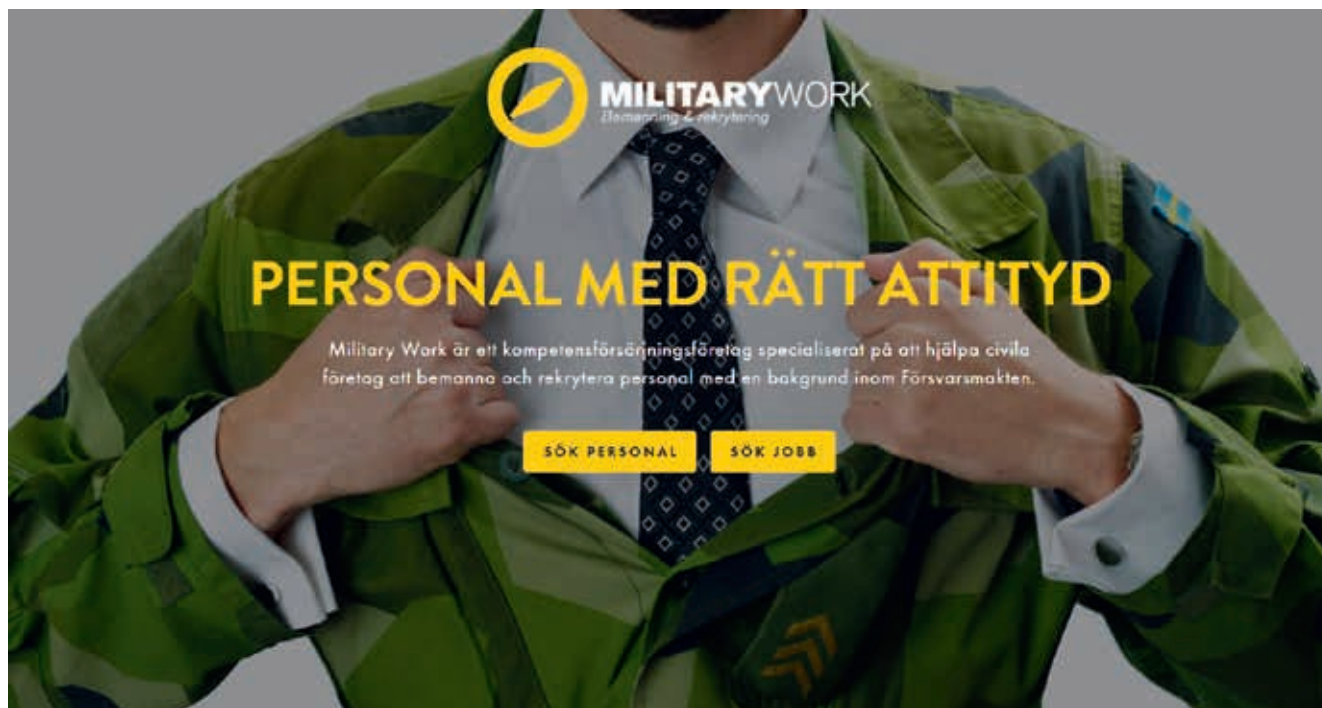
– Det är den gruppen anställda som vi uppfattat har varit utmaningen för Försvarsmakten att rekrytera och behålla. Deltidsengagemang i Försvarsmakten är något väldigt positivt tycker vi. Vi promotar det extremt hårt. Till våra kunder är det redan paketerat och klart: personerna som kommer från oss är ofta deltidstjänstgörande i Försvarsmakten. Eller har en militär anställning bakom sig, säger han.

EN ANNAN VIKTIG målgrupp är kontinuerligt tjänstgörande soldater och sjömän, GSS/K, som behöver en ny arbetsgivare efter 6–8 års tjänstgöring i Försvarsmakten.

– Military Work strävar efter att fungera som en garanti för soldaterna, vi kan ge dem en trygghet i att de vet att deras kompetens är värdefull, så när det är dags att sluta efter 8 år så finns det jobb för dem. Det minskar stressen och gör att fler soldater vågar stanna hela vägen ut, säger Mikael Karlsson.

De rekryterar även kadetter som vill ha ett passande extrajobb vid sidan av studierna på Officersprogrammet.

– Man kan få uppdrag av oss på kort tid eller lång tid beroende på vad som passar. Vi anordnar också rekryteringar till tredje part,

det vill säga att man blir anställd av företaget. Vanligast är dock att vi jobbar med långa anställningsperioder, antingen på högre tjänstemannanivå eller bemanning. 1 500 människor har på något sätt fått lön av oss sedan vi startade, säger Mikael Karlsson.

Lönenivåerna i Försvarsmakten kontra den civila arbetsmarknaden är något som ofta diskuteras. Efter att ha fått ett civilt jobb, hur stor är viljan då att gå tillbaka till Försvarsmakten?

– Personal som tillhör förband som bedriver en bra övningsverksamhet och där det finns dugliga officerare som visar engagemang i de anställda, för dem är inte lönen det mest centrala uppfattar vi. Jag tror att man är soldat på deltid eller heltid för att man vill vara det. Och det vill man bara vara om verksamheten uppfattas som professionell och att den ger någonting, säger han, och fortsätter:

– Vi har inte upplevt att lönen är gränssättande, utan att det är främst nivån på verksamheten som är viktig. Nu när övningsverksamheten på senare år har snärtat upp sig väsentligt ser vi att benägenheten att vilja tillhöra Försvarsmakten är väldigt mycket högre än tidigare.

FRAMÖVER KOMMER MILITARY WORK att utöka sin verksamhet med ett treårigt trainee-program som riktar sig till den som har, eller vill gå in i, ett deltidsengagemang i Försvarsmakten. Återigen har personalförsörjningens utmaningar, både för Försvarsmakten och civilt i stort, varit inspiration och vägledande för idén, förklarar Mikael:

– Vi uppfattar att den civila arbetsmarknaden har svårt att hitta duktiga förstalinsjechefer, unga ledare som har administrativ förmåga. Kompetens som generellt kan översättas till den som soldater och gruppchefer har. Samtidigt har Försvarsmakten i sin tur behov av att rekrytera fler duktiga gruppchefer. Trainee-programmet är vårt sätt att bidra till att lösa problemet.

FAKTA: MILITARY WORK

Military Work är ett kompetensförsörjningsföretag specialiserat på att hjälpa våra kunder bemanna och rekrytera personal med en bakgrund inom Försvarsmakten. Military Work har kontor i Stockholm, Malmö, Jönköping, Norrköping, Boden och Helsingfors.

Tanken med programmet är att militär tjänstgöring ska varvas med civila utbildningar inom områden som företagsekonomi och civil arbetsrätt samt kurser för certifikat av olika slag som behövs för att arbeta hos Military Works kunder, främst inom som bygg- och anläggning och IT/telekom.

– När trainee-programmet är slut hoppas vi att personen är kvar med ett deltidsengagemang. Kravet för att gå klart utbildningen är att man hela tiden har ett pågående engagemang i Försvarsmakten. På så vis skapar vi en behålla-effekt och gör att duktiga gruppchefer stannar längre och förhoppningsvis fortsätter de sitt deltidsengagemang i försvaret även efter programmet också.

Men genom att hjälpa soldater att få civila jobb – är inte risken också att ni lockar duktiga anställda från Försvarsmakten?

– Försvarsmakten måste själva ansvara för att vara en attraktiv och professionell arbetsgivare med goda villkor som gör att människor vill jobba där. Verksamheten ska vara så högkvalitativ och bra så att människor vill vara där. Det kommer alltid vara högre löner civilt än militärt. Det vi på Military Work kan göra är att visa på styrkan i att tjänstgöra länge i Försvarsmakten. Att lång heltidstjänstgöring i slutändan kan övergå till deltidсанställning och anställning hos oss. Det blir vårt bidrag, säger Mikael Karlsson.

A TRULY RELIABLE ADVANTAGE

Of all the things that can go wrong on a mission,
your ammunition shouldn't be one of them.

From special forces to regular army, navy and air crews, Nammo provides the reliable advantage to those doing an important job, where and when they need it most. Our relentless focus on real-world operator challenges and constant drive to advance performance and reliability makes Nammo a trusted partner. We provide the tools that get the job done, without fail.

- Ammunition • Rocket Motors
- Shoulder Fired Systems • Demilitarization

www.nammo.com

Nammo
SECURING THE FUTURE

FÖRBANDSBESÖK

Förbandsbesök Artilleriregementet i Boden

ARTILLERIETS ÅTERKOMST

Artilleriet, konungarnas yttersta argument, som efter att ha varit helt försvunnet från stridsfältet, nu är på stark frammarsch. Officerstidningen har besökt Artilleriregementet, A 9, i Boden där en historisk krigsförbandsövning nyligen genomfördes.

Text: Josefine Owetz **Foto:** Simon Eliasson

Bodens södra skjutfält, klockan 10.23 den 21 mars 2018. Om några sekunder kommer ljudet av granateld att eka över de snötäckta vidderna. Tio av Försvarmaktens Archerpjäser är grupperade runt om i terrängen och besättningarna väntar på klartecknen att skjuta mot det gemensamma målet nedanför ett berg några kilometer bort.

– Vår uppgift nu är att understödja den mekaniserade bataljonen. Det vi övar på är att få pjäserna på rätt plats och sedan skjuta med både indirekt eld och direktriktad eld där fienden är, säger Johan Karlman, ställföreträdande bataljonchef.

Han står i en sluttning med bra utsikt över en av pjäserna som står eldberedd i en talldunge. Eldröret har nyligen riktats uppåt mot den blåa skyn och nu inväntar pjäsbesättningen eldorder.

Snön glittrar i marssolen, som äntligen har börjat värma. Flera i personalen bär fältkeps istället för mössa. För några dagar sedan däremot var temperaturen nere på tjugo minusgrader. Vinterövning i Norrbotten i mars bjuder minst sagt på en varierad väderlek.

– De kommer att skjuta alldeles strax, säger Johan Karlman med blicken riktad mot det 14 meter långa och 32 ton tunga fordonet.

Övning Vintersol, som i stort syftar till att utveckla förmågan att strida i vintermiljö, är inne i sitt slutskede och 91:a artilleribataljonens krigsförbandsövning pågår. Scenariot är att två fientliga brigader från ett land öster om Sverige har gått över gränsen vid Hapar-

anda och Övertorneå. Nu anfaller de norrifrån, in mot Boden. Den mekaniserade bataljonen är under anfall och behöver understöd.

– Alla tio pjäser ska avfyras samtidigt och vi vill att de ska träffa samma område. Verkan blir större om vi skjuter tillsammans i en bataljonseldstöt, säger Johan Karlman.

ARTILLERIREGEMENTET, A 9, är ett förband som har förmågan att upptäcka och träffa mål på mycket långa avstånd – så långt som 50 kilometer. Indirekt eld innebär kortfattat att eld avges mot ett mål som man inte ser från platsen där man skjuter. En eldledningsgrupp fungerar som ögon i terrängen och har visuell kontakt med målet, det är också denna enhet som ansvarar för att leda in pjäsernas eld, samt bestämmer hur mycket det ska skjutas, vilken sorts ammunition det ska skjutas med och när granaterna ska träffa.

– Eldledaren använder laser och GPS för att mäta koordinaterna, som sedan skickas till staben som är grupperade i ett bakre läge. Där tas beslutet om det ska skjutas. Det är själva hjärnan, säger Johan Karlman.

Plötsligt ekar ljudet av skott över det stora övningsområdet. Från nio olika pjäser skjuts spränggranater och luften fylls av rök. Längre fram i målterrängen detonerar de på den snötäckta marken och granatsplitter blandat med snö och grus kastas upp i luften. Men från pjäsen som Johan Karlman blickar ut över dröjer skottet. Hans komradio sprakar till.

– Det är meteorologin som strular. Vindprognoserna stämmer inte överens med varandra och det är förstås viktigt att koordinaterna blir rätt. Det blir inget skott härifrån just nu, säger han efter att ha tagit del av informationen.

Archerpjäsen i talldungen sänker långsamt eldröret igen och besättningen går ner i lägre eldberedskap. Efter omgruppering till en ny plats är det dags för nästa eldstöt, förhoppningsvis har besättningen bättre lycka då.

Vädret har stor påverkan på artilleriets funktionalitet, förklarar Karlman. Förbandet använder en särskild sonderingsutrustning för inmätning av meteorologiska betingelser. Granatens väg mot målet påverkas av den atmosfär den far igenom.

– Om man kan avgöra hur det blåser och vilken temperatur det är på olika höjder ökar sannolikheten för att man träffar målet, säger han.

DET ÄR FÖRSTÅS inte bara Archerpjäserna som är viktiga, det är mycket runt omkring som måste funka. Bakom, och framför, pjäsen är det beslut som ska tas och logistik som måste fungera. I artillerikedjan ingår funktioner som samband, ledning, logistik, underrättelser, sjukvårdstjänst och teknisk tjänst. Det är en stor apparat som krävs runt systemet.

Det är en historisk övning som pågår i Norrbotten. Det är första gången en krigsförbandsövning med en hel bataljon genomförs på A 9 i Boden och samtliga personalkategorier deltar i övningen: heltid- och deltidstjänstgörande, inneliggande rekryter och pliktinkallad personal.

– Första delen av övningen handlade mycket om utbildning och samövning för att få ihop alla personalkategorier som deltar. De tidigare värnpliktiga som deltar i övningen gjorde lumpen för tio år sedan. Det har hänt en del sedan dess, säger Johan Karlman.

I och med utvecklingen av pjässystemet Archer har ett generationsskifte ägt rum inom artilleriet. Pliktpersonalen som deltar i övningen är tidigare utbildade på Haubits 77 B, och när det kommer till skjutmetoder och reglementen har mycket förändrats sedan de var inne och tjänstgjorde senast.

ARCHERSYSTEMET BYGGER PÅ artilleripjäsen Haubits 77 B, men istället för att dras av en lastbil är pjäsen numera monterad på en modifierad Volvo-dumper. En av de stora fördelarna är flexibiliteten och rörligheten. Archerpjäsen grupperar på 30 sekunder, jämfört med forna system som behövde upp till 15–20 minuter. Att komma till skott går således betydligt fortare i dag.

Om man jämför Haubits 77 B, så är Archer mycket mer tekniskt avancerad var. Det är ett helautomatiserat system och från hytten sköter operatörerna, förutom skjutning, uppgifter som ammunitionshantering, säkerhetskontroller, navigering och

FAKTA: ÖVNING VINTERSOL 2018

Genomfördes under 1-28 mars i Boden med omnejd samt i Kiruna-fjällen. I den avslutande delen av Vintersol deltog runt 1 200 personer från Norrbottens regemente, Artilleriregementet, Trängregementet, Markstridsskolan, Helikopterflottillen och Försvarsmaktens logistik. Utöver dessa förband deltog en mindre enhet ur den amerikanska marinkåren.

Källa: Försvarsmakten

driftsuppföljning. Pjäsen har även anpassats för att passa internationell ammunition och har en bättre skjutprestanda än sin föregångare, berättar Johan Karlman.

– Arbetsmiljön för pjäsbesättningen är också betydligt bättre nu för tiden. Där personalen förut var tvungen att befinna sig oskyddad vid pjäsen under användning sker allting nu inifrån hytten, som är försedd med splitterskydd, säger han.

Archerpjäsernas rörlighet och skydd ger också möjlighet att följa med i manövern på ett annat sätt. En av nackdelarna är däremot att uthålligheten i eld är sämre än föregångaren Haubits 77 B, man kan bara skjuta under en begränsad tid – sedan måste man fylla på pjäsen med granater och laddningar.

Artilleriets huvuduppgifter är förenklat att "understöda de stridande förbanden med eld och bekämpning av mål på djupet". Ett system som betyder mycket för frammarschen är förstås Archer, men i väntan på det nya artillerisystemet var det ett par tuffa år på förbandet. Under Vintersol har artilleribataljonen fått uppgifter av hela brigaden och varit en efterfrågad resurs. Men så har det inte alltid varit.

NU NÄR FOKUS åter ligger på det nationella försvaret är artilleriet en av funktionerna som är tillbaka på agendan. De senaste femton åren däremot har artilleriet existens delvis varit ifrågasatt, med resultatet att verksamheten har kommit att bedrivas på en mycket låg nivå. Under ett par år saknade A 9 också helt och hållet artilleripjäser, i väntan på det nya artillerisystemet.

Johan Karlman har arbetat på Artilleriregementet i Boden sedan slutet av 1990-talet.

– Det var en helt annan situation för artilleriet när jag började arbeta här. Då hade vi flera artilleriregementen i landet. Sedan kom stålbadet, säger han.

Stålbadet som han syftar på är försvarsbeslutet 2000. Då genomfördes en omfattande reducering av artilleriet, och kustartilleriet avvecklades helt. År av omformning för artilleriet fortsatte även i de kommande försvarsbesluten. Artilleriregemente efter artilleriregemente lades ned – i likhet med många andra förband i Försvarsmakten – när den framtida insatsorganisationen skulle formas.

Johan Karlman

2006 flyttade man Artilleriregementet i Kristinehamn till Boden. Sedan dess finns det ett artilleriregemente kvar, A 9, med ansvar för att utbilda två bataljoner.

”SEDAN ÅRSSKIFTET STÅR Sverige utan eget artilleri. Landets två bataljoner saknar artilleripjäser eftersom leveransen drar ut på tiden”, skrev Officerstidningen i ett reportage från A 9 i juni 2013.

Samtliga 48 stycken haubitsar 77 B hade skickats till industrin för ombyggnation till Archerpjäser, men returleveransen av de nya pjäserna låg två år efter plan. Enligt de ursprungliga planerna skulle Artilleriregementet stå utan pjäser i max sex månader och den första leveransen skulle ha skett i oktober 2011.

I stället uppstod nu en situation där Artilleriregementet var bestyckade med sammanlagt noll artilleripjäser och under 2012 stannade verksamheten upp i väntan på det nya artillerisystemet.

Sedan kom granatkastarbeslutet som innebar att dåvarande regementschefen bestämde att förbandet helt enkelt skulle sluta vänta på sin huvudbeväpning, och fortsätta bedriva verksamheten utan dem och satsa på andra beväpningen, granatkastare, istället.

En som minns perioden när förbandet gick i väntans tider är Nicklas Hansson. Till vardags tillhör han pjäskompaniet, men under övning Vintersol är han kompanichef för Trosskompaniet, vars roll bland annat är att lämna logistiskt understöd åt pjäskompanierna i striden.

– Vi tillser att de får ammunition och drivmedel så att de kan understödja brigaden och mekaniserade bataljonen, säger han.

”Om armén i stort åker i Volvo 240 så kan man säga att vi åker XC90 i artilleriet”

Han var med 2010 när de första pjäs-soldaterna på Archer anställdes på A 9, men som istället för att bli artillerisoldater alltså inledningsvis blev granatkastarsoldater.

– Det var helt klart en utmaning. Övergången till ett anställt försvar var nyligen påbörjad då, likaså införandet av Prio-systemet. Det var jobbigt när industrin inte levererade. Vi lärde oss att ha en omfallsplanering: ”om vi får en pjäs, om vi får två pjäser,

om vi får tre pjäser, vad gör vi då? Vi var tvungna att planera för alla olika scenarion medan införandet pågick, vilket förstas påverkade verksamheten, säger Nicklas Hansson.

18 OKTOBER 2013 var en dag som markerade starten på något nytt inom artilleriet. Då levererades nämligen de första Archerpjäserna till Boden och tre år senare, 2016, var de tolv första pjäserna till slut på plats.

Efter flera år av utveckling, förseningar i produktionen och en frustrerad väntan på att få börja utbildningen på pjäserna hade systemet till slut levererats till Artilleriregementet.

– Om armén i stort åker i Volvo 240 så kan man säga att vi åker XC90 i artilleriet. För vi har fått vårt system nu. Det skapar förstås ett jätteintresse, både externt och internt. Det är alltid kul att jobba i högkonjunktur, säger Jonas Lotsne, chef för Artilleriregementet, och tillägger:

– Artilleriet har varit oerhört misskött på det sättet att vi stod utan pjäser i flera år. Hur kul är det att vara artilleriofficer och gå till jobbet om det inte finns någon materiel att jobba med?

FÖRBANDSBESÖK

Han sitter inne i en av de krämigula stenbyggnaderna på Bodens garnison och har nyss haft möte med övningsledningen och kommunikatorerna för Vintersol. Intresset från media för övningen har varit stort och samma dag som Officerstidningen är på besök i Boden följer även ett japanskt tv-team artilleribataljonens verksamhet. Resultatet kommer att sändas i något stort japanskt nyhetsprogram, får vi veta.

– Det finns en ökad efterfrågan efter artilleri i dag i stort och man pratar om artilleri på ett annat sätt. Det är kloka beslut om materielsystem som fattades på 90-talet som gör att vi är i den situationen som vi är i nu, i kombination med återgången till ett nationellt försvar och omvärldsutvecklingen. Man har sett betydelsen och behovet av användandet av artilleri i dagens konflikter, till exempel i Ukraina, säger Jonas Lotsne.

Han tillägger:

– Även vid de andra förbanden pratas det mer om betydelsen av artilleriet. Vi börjar sakta men säkert förstå behovet och lära oss vad som krävs för att bli effektiva i användandet i samverkan med andra förband.

A9 är hela Sveriges artilleriregemente och har ett stort område att försvara men resurserna är begränsade, konstaterar regementschefen.

– Även om vi skjuter långt så skjuter vi inte över hela Sverige. Vi har två artilleribataljoner som i huvudsak är koncentrerade till Boden. Vi har begränsade resurser att operera rikstäckande, säger Jonas Lotsne.

Archersystemet är fortfarande under införande och under 2018 kommer de sista tolv av de hittills 24 planerade pjäserna att införas.

Hösten 2016 meddelade regeringen att Sverige köper de sista 24 pjäserna, ursprungligen avsedda för Norge (som valde att hoppa av Archer-projektet 2013). Tills vidare är tolv av dessa pjäser placerade i Försvarsmaktens förbandsreserv, i väntan på vidare beslut om införande, och tolv är kvar hos Försvarets materielverk, i väntan på nya köpare.

Räcker de tilldelade pjäserna?

– Operativt är det klart att det behövs mer artilleri. Om man på allvar vill integrera artilleridelen i den markoperativa verksamheten behövs det tillföras fler pjäser. På sikt behövs det också utföras utbildning på fler platser än i Boden. Det är ingen hemlighet. För att sprida kompetensen inom Försvarsmakten och armén behövs det ytterligare utbildningsställen, säger Jonas Lotsne.

Jobba som bussförare!

Bergkvarabuss är ett av Sveriges största bussbolag med 28 depåer runt om i landet. Vi är i stort behov av fler bussförare och vi erbjuder en stor flexibilitet i arbetsgrad.

Att arbeta som bussförare är ett viktigt, socialt och självständigt yrke där du bidrar till ett mer hållbart samhälle. Lediga tjänster och möjlighet till spontana ansökningar finns på vår webbplats.

www.bergkvarabuss.se • info@bergkvarabuss.se

Tel: 0480 42 55 00

Erfaren signalskyddschef

Vill du göra samhällsnytta och bidra till Sveriges oberoende i världen?

Vi söker nu en signalskyddschef som vill arbeta med att bibehålla och utveckla myndighetens signalskyddsverksamhet. Är du den vi söker kan vi erbjuda ett varierande arbete i en innovativ och unik miljö.

På FRA arbetar vi med unika uppgifter – för Sveriges säkerhet och integritet.

Läs mer och ansök
senast 2018-05-06 på www.fra.se

Logistikbefäl/Kvartermästare, OR 6 vid Systemförvaltningsenheten. Arbetsort för närvarande Stockholm

Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband (FMTIS) har ett samlat ansvar för drift, underhåll och förvaltning av alla ledningsstödsystem i Försvarsmakten. FMTIS verkar kontinuerligt i fred, kris och krig vilket innebär att förbandet är ständigt insatt såväl nationellt som internationellt. Förbandet har mer än 1400 medarbetare spridda på drygt 30 orter i landet.

Systemförvaltningsenheten, SFE – Försvarsmaktens enhet för förvaltning av IT-system och masterdata med verksamhet i Stockholm, Arboga och Boden.

SFE är Försvarsmaktens enhet för förvaltning av IT-system och masterdata. SFE huvudsakliga uppdrag är att säkerställa systemens och masterdatans nytta för verksamheten. SFE förvaltar drygt 80 av Försvarsmaktens IT-system, inom områden som logistik, HR, ekonomi, information och teknik. Verksamheten är i en expansiv fas rörande både produktion och antalet medarbetare. SFE har en intressant och dynamisk verksamhet som dessutom erbjuder ett gott arbetsklimat med engagerade medarbetare som aktivt medverkar till enhetens utveckling och Försvarsmaktens verksamhet.

Enhetsstöd är en sektion inom Förvaltningsstödsavdelningen. Enhetsstöd har bland annat till uppgift att stödja SFE inom områdena administration, ekonomi, enhetsinformation, övningsverksamhet och säkerhetstjänst.

Huvudsakliga arbetsuppgifter:

Logistikbefäl/Kvartermästare ansvarar för att leda, samordna och koordinera logistiken inom Enheten och bereda ärenden mot FMTIS stab samt delta i arbetet med sektionens övriga arbetsuppgifter. Befattningen finns vid Enhetsstöd.

Önskvärda kvalifikationer:

- Officersutbildning/specialistofficer med inriktning logistik samt erfarenhet av liknande arbetsuppgifter

Meriterande

Erfarenhet av att planera och genomföra logistiska uppgifter på pluton/kompani nivån. Intresse av att arbeta med frågor inom teknik och ledningsområdet. Meriterande kan också vara erfarenhet av att arbeta i LIFT, PRIO och SharePoint
Körkort klass B, samt förarbevis för minibuss.

Personliga egenskaper

Vi söker Dig som är utåtriktad samt har förmåga att arbeta såväl självständigt som i grupp. Du har en god social- och empatisk förmåga. Du är driven och kan växla mellan olika arbetsuppgifter, ansvarsfull, och är noggrann. Goda kunskaper att uttrycka sig i tal och skrift.

Övrigt

Stor vikt kommer att läggas vid personlig lämplighet och samarbetsförmåga. Arbetet kräver hög förmåga till självständigt arbete. För befattningen krävs kunskaper i Officepaketet. Inrikes tjänsteresor förekommer.
Arbetsort; För närvarande Stockholm.

Vill du veta mer om befattningen är du välkommen att kontakta sektionsschef, Mikael Lantz. Frågor om rekryteringsprocessen eller övriga anställningsförmåner kan erhållas från HR-handläggare, Lisa Bard samtliga nås via FM växeln tel 019-393500.

Fackliga kontaktpersoner

SACO Per Hosinsky, OFR/S Niklas Karlsson, OFR/O Kn Hans Luthander samt för SEKO Hans Monthan.

Samtliga nås via växeln på 019-393500

Då anställningen är placerad i säkerhetsklass krävs svenskt medborgarskap. Säkerhetsprövning med registerkontroll kommer att genomföras före anställning enligt 19§ i säkerhetsskyddslagen. Med anställning följer nationell och internationell arbetskyldighet samt en skyldighet att krigsplaceras.

Exempel på arbetsuppgifter

- Vara SFE materielredögörare
- Vara lokalanvarig för enhetens lokaler i Stockholm samt stödja sektionsscheferna i Arboga och Boden i sådana frågor
- Stödja chefer med logistikfrågor
- Understödjare enheten med inköp och beställningar i den dagliga verksamheten.
- Vid och inför övningar vara kommandant

Önskvärda kvalifikationer:

- Officersutbildning/specialistofficer med inriktning logistik samt erfarenhet av liknande arbetsuppgifter.

Tillträde m.m.

Snarast. Urval och intervjuer sker löpande.

Välkommen med din ansökan via forsvarsmakten.se/ledigajobb senast 2018-05-27. Din ansökan ska innehålla CV, personligt brev samt löneanspråk. I ansökan vill vi att du motiverar varför du är lämpad för denna befattning.

Har du nån tanke om var ett till artilleriregemente bör finnas?

– Jag vill inte peka ut någon särskild plats, det är inte upp till mig att bestämma. Men närhetsperspektivet är inte att underskatta. Att åka härifrån till södra Sverige, det är en operation i sig. Det är lika svårt som att åka till Mali eller Afghanistan i princip, säger Jonas Lotsne.

Det är som sagt en historisk krigsförbandsövning som 91:a artilleribataljonen genomför under övning Vintersol. Regementschefen berättar att han är nöjd med verksamheten som bedrivs ute på Bodens södra skjutfält.

Nästa år ska 92:a artilleribataljonen öva, och då är det dags för de återstående tolv pjäserna att implementeras.

– Jag ser fram emot att ta emot de sista pjäserna. Sent 2019 kommer vi att kunna använda alla 24 pjäser. Det blir en milstolpe. Då öppnar vi eld med två bataljoner igen, vilket inte har

hänt sedan början av 2000-talet. Så artilleriet är på väg tillbaka, vilket är positivt, säger Jonas Lotsne.

Det har varit flera års uppehåll för artilleriet, nu när ni börjar öva igen i större format, hur har det gått?

– Det har gått bra. Jag är fantastiskt nöjd med vad jag har sett under den här övningen. Det är roligt att se att vi klarar av att sätta ihop en bataljon under en krigsförbandsövning igen. Det ger en bra målbild för min personal, säger Jonas Lotsne och fortsätter:

– Mina föregångare har tagit några kloka beslut. I avsaknad på artilleri så behöll vi vår kompetens genom granatkastarna. Det är det som vi ser där ute nu under övningen. Hur vi fortfarande har kraften att iståndsätta ett artilleriförband och att genomföra övningar på den här nivån. Det ger gott hopp för framtiden.

Hur ser du på framtiden?

– Det finns inga quick fix, utan det handlar om att ihärdigt och stegvis fortsätta att öka förmågan hos krigsförbanden och öka kompetensen hos personalen. Ibland internt och externt tror jag att man underskattar den tid det tar. Det är därför kompetens är så viktigt. Materiel kan man gå och köpa när som helst. För att det ska kunna användas krävs personal, chefer, specialister och tekniskt stöd. Det är omfattande arbete för att symfoniorkestern ska kunna spela ihop. Det går inte bara att ha enskilda instrument ståendes. En sån här övning ger förutsättningar för orkestern, säger han.

**Din nya leverantör
av stridsportioner i PRIO**

Du har väl sett våra nyheter som förenklar fältlivet?

Tortillabrödet

- extra gott med lite jordnötscreme

10P Servetter

- exempelvis bra efter maten

Tillbehörspåsen

- allt smått i en liten påse.

Inget mer kladd

Vi tagit bort det integrerade sopfacket, som inte fungerade i praktiken och ersatt det med en återförslutningsbar påse.

Mera proteintillbehör

- vi har ökat andel proteintillbehör i form av barer, återhämtningsdryck etc.

Boka Pelle

så visar han gärna upp mera på plats, du kan smaka, komma med egna förslag på förbättringar eller rent av komponera er plutons specialranson.

Pelle Höckerbo

E: pelle@outmeals.se

M: 076 775 60 05

Vi ger 1kr per ranson till våra veteraner

www.outmeals.se

Chefen Artilleriregementet om personalläget:

”VI RISKERAR KOMPETENSEN”

Försvarsmaktens personalförsörjning och kommande pensionsavgångar för officerare är en aktuell fråga på många förband, så även på A 9 i Boden. ”Om vi inte gör något kommer vi inom en snar framtid riskera kompetensförsörjningen”, säger regementschefen Jonas Lotsne, som också efterlyser administrativt stöd till chefer på lägre nivåer.

Text: Josefine Owetz **Foto:** Simon Eliasson

– Mina personalramar är på en kritisk nivå för att vidmakthålla vår funktion. Min personal är väldigt duktig men tyvärr för få. Jag har 180 officerare på pappret, 165 i verkligheten. Det som oror mig på daglig basis är hur vi ska kunna bibehålla kompetensen inom artilleriet. Vi har många pensionsavgångar framöver som vi behöver täcka upp för. För att vi ska kunna utveckla artilleriet krävs att vi säkrar upp personalförsörjningen, säger Jonas Lotsne.

Hur ser personalförsörjningen ut på A 9?

– Personalomsättningen har gått upp och ner. Över tid ligger personalomsättningen på cirka 20 procent. Det har inte varit enkelt att fylla insatsorganisationen med de volymer som krävs på grund av personalrotation eller personalomsättning. Det är också ett faktum att många börjar sin anställning här men efter ett tag lämnar Bodens garnison för tjänstgöring på andra förband. Det är

”Mina personalramar är på en kritisk nivå för att vidmakthålla vår funktion”

inte enbart dåligt men då bör vi få kompensation genom ökade personella och ekonomiska ramar. Vi urholkar kompetensen och jag skulle behöva öka kortsiktigt med 20 procent i alla personal-kategorier för att vidmakthålla uthålligheten. Det har kommit vissa bra beslut den senaste tiden, som fler platser på skolorna och återaktiverad grundutbildning med värnplik. Men det krävs ytterligare åtgärder för att vända utvecklingen.

Saknar ni någon kompetens i dag?

– Vi har i huvudsak de kompetenser som vi behöver ha, men inte i de volymer som vi skulle behöva. Om vi inte gör något åt det kommer vi inom en snar framtid vara på en sådan nivå att det riskerar kompetensförsörjningen inom vissa områden. Vår utmaning ligger i att vi inte kan gå ut på den civila arbetsmarknaden och köpa vår kompetens, utan vi behöver ha den ”in house”.

Är det några särskilda befattningar där det saknas personal?

– För att nämna några områden där det är kärvt: tekniska officerare och taktiska officerare som har erfarenhet att leda verksamhet på högre förbandsnivåer. Det handlar också om kompetenser för att stödja kärnverksamheten. Jag tycker att vi har hamnat i en situation där vi använder personalen på ett delvis felaktigt sätt.

Hur då?

– Jag tycker att vi till del har tappat kärnverksamheten och lagt väldigt mycket tid på förvaltningsfrågor. Det har smittat av sig till chefer och medarbetare på lägre nivåer. Vi frigör inte potentialen hos dem och de blir ansatta med en hög arbetsbelastning. Vi har centraliserat många funktioner i dag och vi skulle behöva stötta våra medarbetare mer direkt i verksamheten.

Vad skulle behöva tillföras anser du?

– Om jag får önska något så skulle det vara ett substantiellt stöd till mina duktiga chefer och medarbetare. Så att de fick ett administrativt stöd och förenklade rutiner kopplat till personalområdet, ekonomiadministration och materialadministration – och kan fokusera på alla de andra åtaganden som de har, att företräda arbetsgivaren, främja verksamhetssäkerheten, och naturligtvis leda och företräda sin personal på ett bra sätt. Och att vi frigör tid så de har möjlighet att utveckla och utbilda sig själva.

Ni var ett pilotförband i arbetet med att införa lokala administratörer, hur ser det ut i dag?

– Det projektet har fallit relativt väl ut. Det är jättebra att vi har en administratör på varje kompani, men jag tror att vi behöver se över vilka funktioner som vi behöver ytterligare. Vi behöver titta

på konceptet igen och vidta åtgärder nu när vi går tillbaka till ett system med en ökad volym värnpliktiga. För det behövs, våra medarbetarundersökningar visar att våra stödsystem inte är tillräckligt effektiva och om vi inte vidtar åtgärder riskerar vi arbetsmiljön.

– Vi tar de beslut som vi kan här på A 9, men vissa större strukturella förändringar behöver vi få hjälp med. Det finns dock en enkel lösning på ett i övrigt svårt problem: låt oss anställa några ytterligare så att förutsättningarna ökar för att personalen ska kunna jobba med det som de ska och brinner för.

Jonas Lotsne

RÖS-skyddat säkerhetsskåp

för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhets-
klass
SS 3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Gunnebo på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information.

KAMIC COMPONENTS • 054-57 01 20 • www.kamicemc.se
GUNNEBO NORDIC AB • 010-209 51 00 • www.gunnebo.se

HUR SKA ARTILLERIET SE UT PÅ FRAMTIDENS STRIDSFÄLT?

Parallellt med att Försvarsmakten är under införande av Archer-systemet tittar en grupp redan nu på nästa artillerisystem. Niklas Edelsvärd är chef på Artilleriet stridsskola och sekreterare för en studie om framtida bekämpningsmedel.

Text: Josefine Owetz **Foto:** Simon Eliasson

– Studien, som ska utreda understödsbehov och framtida indirekta bekämpningssystem, pågår i två tidsperspektiv. Dels ska vi göra en kortfattad analys om vad som kan göras för att effektivisera verkan av de artilleri- och granatkastarsystem som vi har i dag. Dels ska vi titta framåt, mot 2035 och beskriva vilka verkanssystem (till exempel artilleripjäser, markrobotar eller raketartilleri), sensorer och metoder som vi behöver för att kunna möta en framtida motståndare på stridsfältet, säger Niklas Edelsvärd.

Vilken fas i studien är ni i nu?

– Vi har slutfört nulägesperspektivet. Nu fokuserar vi på att titta framåt för att förstå vilka förmågor som krävs i framtiden. När vi studerar omvärldsutvecklingen kan det konstateras att utvecklingen av verkanssystem sker förhållandevis långsamt. Ett exempel på förändring är att vi bedömer att kravet på räckvidd kommer att öka avsevärt. Archer skjuter ungefär 35 kilometer med konventionell ammunition och 50 kilometer med precisionsgranaten Excalibur. Vi skulle behöva skjuta cirka 70 kilometer med standardammunition i framtiden, det är ett rimligt antagande om vilken utveckling som krävs.

Varför är det nödvändigt med längre räckvidd?

– Allt eftersom luftvärnssystemen blir fler och effektivare och vi inte själva kontrollerar vårt eget lufterum kommer det att innebära begränsningar för våra flygstridskrafter. Då måste vi uppnå verkan med andra typer av system. En annan orsak till att ökad räckvidd krävs är att sensorerna blir effektivare. Olika typer av UAV, eller RPAS (Remotely Piloted Aerial Systems) som Försvarsmakten benämner dessa farkoster, skapar en helt annan räckvidd för våra sensorer. Om vi med hjälp av en RPAS kan identifiera och lägesbestämma ett mål 100 km bort är det också rimligt att vi ska kunna bekämpa det.

Kan du ge något exempel på det?

– Vi kan ta Gotland som exempel, ett område med stor strategisk betydelse. Med de räckvidder dagens verkanssystem innehar, har vi helt enkelt svårt att nå Gotland utan att gruppera systemen på ön. Med längre räckvidd skulle det vara möjligt att täcka hela Gotland med eld från verkanssystem grupperade på fastlandet. Vi får en annan tillgänglighet med längre räckvidd och kan täcka ett större operationsområde med indirekt eld.

Varför kommer UAV:er bli viktiga som komplement till den indirekta elden?

– Bland annat för att det innebär en mindre risk för personalen. Man sätter inte mänskliga liv på spel om man flyger in med en RPAS. Vi skulle vinna mycket på att utnyttja UAV, alltså RPAS, i större utsträckning än vad vi gör i dag. Sedan krävs det naturligtvis en människa för att tyda koordinater och ta ansvar för att rätt mål beskjuts och att inte tredje part skadas. Kriget i Ukraina är ett exempel på en modern konflikt där artilleri och UAV nyttjats effektivt med stora förluster för Ukrainas förband som följd.

Hur kommer framtidens ammunition se ut?

– Med modern ammunition kan räckvidden på exempelvis Archer ökas. Tidigare i artikeln nämndes en fördubbling av räckvidden om 20 år och det är inte alls orimligt. För att komma upp i räckvidder över 100 kilometer krävs sannolikt andra typer av verkanssystem. Utskjutningsmiljön i ett eldrör liksom den begränsade volymen i en artillerigranat begränsar designmöjligheterna för ny ammunition. Genom att använda raketer eller robotar, vilka kan väga från 200 kilo upp till flera ton, ökas möjligheterna att bekämpa mål på längre avstånd liksom möjligheterna att bygga in avancerad teknik, exempelvis styrningssystem och målsökare som möjliggör hög precision, det sistnämnda särskilt viktigt för att undvika skador på tredje part.

Har vi rätt pjäs för vårt nationella försvar?

– Archer är ett av världens modernaste artillerisystem. Vi har haft pjäsen förhållandevis kort tid i Försvarsmakten för att på ett säkert sätt uttala sig om Archers alla möjligheter och begränsningar. Om man tittar på ett verkanssystem, exempelvis en artilleripjäs är det hela tiden en avvägning mellan olika förmågor såsom exempelvis eldkraft, skyddsnivå, rörlighet och uthållighet. Det som är väldigt bra med Archer är att den är rörlig och grupperar snabbt. Det är också något som vi har identifierat som ett behov i framtiden; det kommer vara viktigt att flytta sig snabbt för direkt efter eldöppnande finns en risk att mötas av någon form av moteld. Vi har en väldigt bra men liten försvarsmakt i dag, sett till numerären. Jag skulle säga att det inte finns någon artilleripjäs som skulle kunna skapa ett tillräckligt understöd i en så liten volym som vi har i dag. Att öka numerären av förband är en nog så viktig slutsats för att kunna möjliggöra tillräckligt med understöd vilket också Försvarsmaktens perspektivstudie som nyligen redovisades styrker.

Kommer framtidens artilleri att vara markbaserad?

– Det är jag helt övertygad om att det kommer att vara. En stor fördel med markbaserade verkanssystem, till exempel artilleri och granatkastare, jämfört med exempelvis stridsflyg är att tillgängligheten är högre, exempelvis genom att ett verkanssystem inte är lika beroende av väder och sikt som ett flygplan är. Sedan har naturligtvis stridsflygsystemet flera andra fördelar i form av räckvidd och snabbhet. Det viktiga är att vi i Försvarsmakten måste ha förmågor som kompletterar och överlappar varandra.

Hur ser framtiden ut för så kallad styrd ammunition, som går att påverka av en motståndare?

– Vi har en form av styrd ammunition i dag, Excalibur, som vi skjuter 50 kilometer med och med en precision som är bättre än 10 meter. Jag tror att det är viktigt att man har flera typer av ammunition, som tidigare nämnts, förmågor som kompletterar varandra. Kvalificerad GPS-styrda ammunition är ett måste och kommer att användas i stor utsträckning. Modern teknik medger dock att GPS-signaler kan störas eller förvanskas vilket föranleder behov av vanliga spränggranater i tillräcklig mängd också. Dessa är i princip omöjliga att störa.

Haubits, Archer och... ja, vad kan vi vänta oss för sorts pjäs i framtiden?

– Komplexiteten i en framtidsinriktad studie är ju att det inte finns något facit. Vi försöker förstå vilka behov vi kommer att ha i framtiden. Vi har fokuserat länge på lågintensiv strid i Försvarsmakten, när vi haft våra internationella insatser. Nu krävs det också att vi tar ett steg framåt och ökar förmågan att hantera indirekt eld och öva tillsammans i större förbandsformationer, säger Niklas Edelsvärd.

Studien om framtida bekämpningskoncept ska vara färdig i slutet av året. Deltar gör personal från Artilleriets stridsskola, Markstridsskolan, Brigadstaberna, Sjöstridsskolan, FOI, FMV och Försvarshögskolan.

Niklas Edelsvärd

Foto: Mats Engfors

www.equipnor.se

Växla snabbt mellan IR laser alt. synlig laser, pek eller belysare, välj effekt för olika stridsavstånd och miljöer

Funktionsval, armering, tändning och växling med samma hand utan att tappa fokus i striden

MAWL

MODULAR
ADVANCED
WEAPON
LASER

EN HÖGEFFEKTIV, MODULÄR VAPENLASER SOM MED UNIK KONSTRUKTION MINIMERAR PÅVERKAN PÅ VAPNETS ÖVRIGA TILLBEHÖR OCH PRESTANDA.

EFFEKTIVT HANDHAVANDE SOM GER SKYTTEN OMEDELBAR ÅTKOMST TILL IR- ALT. VISUELL LASER FÖR KORTA, MEDEL ELLER LÅNGA AVSTÅND OCH MED UTEFFEKT ANPASSAD FÖR RESPEKTIVE AVSTÅND.

B.E. MEYERS
ADVANCED PHOTONICS

Distributör: Equipnor AB | Kontakt: Jon

Modulär för Höger alt. Vänsterskytt | Portar för extern tryckbrytare | Laserklass: 3B | Synsäkert övningsläge

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära

dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden. Läs mer om kursutbudet på vår hemsida.

Hjälp oss bli bättre!

I dagarna har en hel del av våra medlemmar fått ett brev hem där ni ombeds att medverka i vår medlemsundersökning.

Tillhör du den slumpvis utvalda skara som fått brevet ber vi dig att logga in på undersökningssidan med hjälp av de uppgifter som anges i brevet och besvara undersökningen. Ditt deltagande är naturligtvis helt anonymiserat.

Medlemsundersökningen är ett mycket viktigt verktyg för Officersförbundet hur ni, våra medlemmar, faktiskt uppfattar ert förbund. Utifrån resultaten i undersökningen får vi mycket nyttig information om vad vi är bra på, vad vi är mindre bra på, vilka frågor ni tycker vi ska driva och mycket, mycket mer.

Så snälla ni, har ni fått brevet – avsätt de 10–15 minuter som krävs och fyll i vår enkät. Dina svar gör skillnad!

Särskild officersutbildning – viktigt att värna militär kompetens

I den väg och hastighet Försvarsmakten nu är på väg med den särskilda officersutbildningen riskerar viktiga värden att förbises och gå förlorade. Det menar Officersförbundet efter de senaste samverkans- och informationsmötena med arbetsgivarparten.

Försvarsmaktens koncept ”flera vägar in” till officersyrket är något förbundet i grunden är försiktigt positiva till. Men utifrån hur vi uppfattar Försvarsmaktens intentioner och tolkningar av framförallt Officersförordningens 20:e paragraf ser vi stora risker med att officersprofessionen och officerarnas kompetens urholkas.

– Att huvudspåret för den särskilda officersutbildningen, SOFU:n, nu är en cirka tolv månaders utbildning för personer med en civil akademisk examen om 180 högskolepoäng anser vi är fel väg att gå. Oavsett din akademiska

bakgrund blir du inte en tillräckligt kompetent officer med så kort utbildning, säger Mikael Boox, ombudsman på Officersförbundets kansli med särskilt ansvar för kompetensförsörjningsfrågor.

Mikael Boox fortsätter:

– När man som nu med de två första omgångarna i huvudsak har rekryterat internt, det vill säga från grupperna specialistofficerare eller GSS med en akademisk examen, är det rimligt att såväl teoretisk som verksamhetsutbildning räknas av mot din faktiska erfarenhet och kunskap. Men risken med det här systemet ligger främst i när man inom kort börjar rekrytera utanför Försvarsmakten, och istället riktar sig mot akademiker utan militär bakgrund.

Officersförbundets ståndpunkt när det gäller SOFU:n är att den minst bör utgå från en utbildning om cirka 24 månader, ett års verksamhetsförlagd utbildning och ett års teoretiska studier. Det är ett rimligt antagande och en rimlig

kompromiss i förhållande till Officersprogrammet. Det förutsätter då också att en komplett militär grundutbildning är genomförd.

Individuella anpassningar kan sedan göras utifrån den enskildes militära bakgrund och erfarenhet.

– Officersförbundet har länge verkat för vikten av en officersprofession som verkligen landar i såväl teoretisk som praktisk yrkesskicklighet. Med Försvarsmaktens nuvarande inriktning riskerar vi att luckra upp kompetenskraven. Något som i förlängningen gagnar vare sig Försvarsmakten eller de individer som kommer ut i verksamheten med alltför låg kunskap om det militära yrket, avslutar Mikael Boox.

Mikael Boox

Officersförbundet organiserar idag

535

skyddsombud

Veterandagen

Den 29 maj firas Veterandagen vid Sjöhistoriska museet på Djurgården i Stockholm. En stor andel av Officersförbundets medlemmar är veteraner och vi finns naturligtvis på plats under dagen.

För första gången firas Veterandagen som nationell flaggdag, och dagen är ett fint tillfälle att upp-

märksamma och hylla alla de män och kvinnor som genom åren tjänstgjort i internationella insatser. Officersförbundet kommer att finnas där under dagen, och är du på plats är du varmt välkommen förbi vår utställningsplats för att höra mer om hur förbundet arbetar med veteranfrågor, och vilket stöd du kan få som medlem och veteran.

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 25/4 2018

Officerare	6975 (+50)
Specialistofficerare	1880 (-25)
Soldater och sjömän	4511 (+5)
Övriga	328 (-9)
Summa	13694

Seminarier för förtroendevalda

Vår fackliga paraplyorganisation Saco arrangerar en hel del utbildningar och seminarier för dig som förtroendevald. Passa på att fördjupa dina fackliga kunskaper!

Under våren arrangerar Saco två lunchseminarier riktade mot fackligt förtroendevalda. Är du på plats i Stockholm kan du närvara på

plats, men det går lika bra att följa seminarierna via webben, alternativt kika på dem i efterhand (vi vet, det är ju få av er som har tillgång till internet på arbetstid). Den 16 maj hålls seminariet "Förtroendevalda – vilka är vi" där de fackligt förtroendevaldas uppdrag, roll i samhället och om möjligheten att engagera fler i detta viktiga uppdrag.

torikexperten Marianne Sterners ledning får du lära dig mer om hur du får fram dina budskap på ett trovärdigt och övertygande sätt.

Mer information om seminarier, och annat matnyttigt för dig som förtroendevald, hittar du på Sacos hemsida:

www.saco.se/fortroendevald

Den 7 juni är det dags för "Retorik för förtroendevalda". Under re-

Välkommen till Hasslö Varv!

E-mail: info@hasslovarv.se
Tele: +46 455 - 34 17 00
www.hasslovarv.se

ARMOX®

PROTECTION PLATE

The steel you want between you and risk

Träffa oss!
Eurosatory Paris
11-15 juni 2018
Hall 5A / D512

www.armoxplate.com

Håll koll på dina försäkringar

Vid årsskiftet bytte Officersförbundet samarbetspartner för våra medlemsförsäkringar. I dag är det If som står för de försäkringar som du som medlem kan teckna genom ditt medlemskap. För att reda ut vad som nu gäller, och för att hjälpa dig med hur du bör tänka kring ditt försäkringskydd, tog vi hjälp av två experter på If.

– Fördelen med en gruppförsäkring via Officersförbundet är att vi tillsammans som grupp har kunnat förhandla fram villkor som hade betingat en betydligt högre premie

om man som individ tecknat samma försäkringar. Vi är nöjda med det samarbete vi har med If och hoppas att det ska komma många medlemmar tillgodo, säger Peter Löfvendahl, förbundsdirektör.

Viktigt vara rätt försäkrad

Du som anställd i Försvarsmakten har via din anställning ett visst grundskydd vad gäller personförsäkringar, både genom lagstiftning och kollektivavtal. Men mycket av det skyddet gäller enbart i tjänsten, och ersättningsnivåerna vid exempelvis dödsfall eller allvarliga sjukdoms- och olycksfall är inte särskilt höga. Därför behöver de flesta

komplettera med egna försäkringar.

– Det viktigaste att tänka på är att se till att vara rätt försäkrad utifrån sin livssituation. Det gäller både vilka försäkringar man har och vilka belopp som man är försäkrad för. Har du till exempel familj och barn är det bra att välja ett högre belopp i din livförsäkring för att familjen ska ha råd att bo kvar i bostaden och klara av att betala räkningarna om du skulle avlida. Är du ensamstående behöver du inte ha ett lika högt försäkringsbelopp. Sjukkapital och olycksfallsförsäkring är också klokt att ha. De ger ett ekonomiskt skydd om du till exempel inte kan arbeta till

följd av en allvarlig sjukdom eller ett olycksfall. Har du lån på din bostad kan det vara bra att välja ett högre försäkringsbelopp i sjukkapitalet för att klara av att betala utgifterna om något oförutsett skulle hända, säger Anna Pargéus, Produktspecialist gruppförsäkringar.

Unik gruppförsäkring

Det unika med Officersförbundets gruppförsäkring är att den gäller även där andra försäkringar inte gör det. Genom försäkringen har du skydd i krigszoner och i farliga områden under utlandstjänst. Den gäller även om du ägnar dig åt så kallade risksporter, exempelvis fall-

SCANDINAVIAN SUMMER SCHOOL WEEK

Arbetar du med utveckling, drift eller support av komplexa system? I sommar håller vi en utbildningsvecka inom Systems Engineering, Systems Architecting och Logistics Engineering för alla som vill ta stora kliv i din professionella utveckling.

Denna inspirerande och utmanande kursvecka leds av internationella lärare i världsklass. Det beprövade receptet innehåller en genomtänkt kombination av lektioner, grupparbeten och sociala aktiviteter i en inspirerande miljö. Sommarskolan genomförs 19-24 augusti, 2018.

Sommarskolan innehåller i år tre parallella kurser:

- Design Thinking and Systems Engineering
- Systems Architecting Fundamentals
- Logistics Engineering and Management

I kurserna på Scandinavian Summer School Week kombineras teori med praktiska övningar och verkliga praktikfall. För att uppnå maximal inlärning innehåller kurserna en väl avvägd mix av föreläsningar, grupparbeten och teambyggande aktiviteter. Dessutom medverkar gästföreläsare från industrin med erfarenheter av metoderna och verktygen som diskuteras under kursen.

Läs mer om kursernas innehåll på www.syntell.se. Har du frågor om våra utbildningar? Skicka ett mail till training@syntell.se så hjälper vi dig.

excellence in systems
lifecycle management

No. 1 MERLO

Innovativa teleskopplastare från Merlo + Rikstäckande service och support från Hüllert Maskin med samarbetspartners
= Tryggt maskinägande

0512 - 30 16 20 [hullert.se](http://www.hullert.se) Hüllert Maskin

skärmshoppning eller bergsklättring.

– En annan viktig del i Officersförbundets gruppförsäkring är att det ingår samtalsstöd i alla försäkringarna. Har man behov av att prata med en psykolog, jurist, ekonom eller socionom, kan man ringa samtalsstödet dygnet runt, årets alla dagar. Det här är en fin förmån, säger Anna Pargéus.

Hemförsäkring – mer än prylar

De försäkringar som omfattas av Officersförbundets gruppförsäk-

Anna Pargéus

ring handlar om personförsäkringar, det vill säga försäkringar för olycksfall, sjukdom och dödsfall, men det är så klart viktigt att ha ett bra försäkringsskydd även för bostaden och bilen. Utöver skyddet för dig och dina nära, erbjuder If också försäkringar för ditt hem och din bil till medlemspris.

– Många tänker att egendomsförsäkringar mest handlar om att man kan få en ny mobil om man tappar bort den gamla, men det finns betydligt värre saker. Utan en ordentlig hemförsäkring kan man råka ordentligt illa ut om man till exempel skadar sig utomlands och behöver sjuktransport hem, säger Jenny Rudslätt.

Andra saker man lätt glömmert bort men där en hemförsäkring kan vara bra är rättsskydd och an-

svarskydd, där kostnaderna som oförsäkrad kan bli mycket höga om du exempelvis hamnar i en rättslig tvist.

Se över betalningslösningen

En viktig sak att tänka på när medlemsförsäkringarna flyttat från ett försäkringsbolag till ett annat, är att man som medlem nu får separata fakturor för dels sin medlemsavgift, dels sina försäkringar. Något som kan vara bra att hålla koll på.

– Vi uppmanar verkligen alla Officersförbundets medlemmar

Jenny Rudslätt

KONTAKTA IF

Kontaktuppgifter till If för dig som medlem i Officersförbundet

Telefon: 0770-82 00 01

E-post: officersforbundet@if.se

Samtalsstöd: 0771-82 00 01, därefter tonval 1 och sedan 3

Webbplats:
www.if.se/privat/partner/officersforbundet

som nu är försäkrade genom If att verkligen se till att man ansluter sig till autogiro eller e-faktura. Det vore väldigt olyckligt om man skulle stå oförsäkrad bara för att man missat en faktura, säger Anna Pargéus.

Panasonic BUSINESS

DRIFTSÄKER
OCH PÅLITLIG I
EXTREMA MILJÖER

TOUGHBOOK CF-20 och CF-33, utrustade med en Intel® Core™ i5 vPro™ processor, är fullruggade datorer med stor flexibilitet som är perfekta för användning inom försvaret.

- Windows 10 Pro
- Intel® Core™ i5 processorer
- Använd som laptop eller platta genom att enkelt avlägsna skärmen från tangentbordet.
- 10.1 eller 12 tums multitouchskärm för utomhusbruk.
- IP65 och MIL-standard 810G och 461F

NI SOM FÖRSVARAR VÅRT LAND FÖRTJÄNAR DE BÄSTA VERKTYGEN

- Lång batteritid med batterier som kan bytas under drift
- Konfigurerbara funktioner vilket ger mobil datoranvändning med oslagbar flexibilitet och prestanda, exempelvis U-blox med GPS/GLONASS/SBAS support, 4G-modem, smartcard-läsare.

För mer information, besök
www.toughbook.eu
eller ring 08-6802600

TOUGHBOOK

Intel, Intel-logotypen, Intel Core, Intel vPro, Core Inside och vPro Inside är varumärken som tillhör Intel Corporation i USA och/eller andra länder

 Windows Pro

”Politiska initiativ krävs för säkrad personalförsörjning till försvaret”

Den 13 april skrev Officersförbundet ett debattinlägg på den politiska nyhetsportalen Altinget. Förbundsordförande Lars Fresker skriver om vikten av politiska satsningar för att komma tillrätta med löneläget för den militära personalen. Här kan du läsa en något nerkortad version av artikeln.

Att löner och villkor görs upp mellan arbetsmarknadens parter är bra. Men när det inte finns något att förhandla om, som är fallet för dagens och morgondagens officerare och soldater – då är det dags för politiken att agera.

Förhållandena på arbetsmarknaden, däribland löneläget, är enligt vår svenska arbetsmarknadsmodell något som är förbehållet arbetsmarknadens parter att sluta avtal kring. Detta är en ordning Officersförbundet på intet sätt vill ändra.

Men i det ansträngda ekonomiska läge Försvarmakten befinner sig i anser vi dock att de som de facto håller i pengarna – regering och riksdag – också måste våga dirigera

dess pengar i rätt riktning. Kan man från regerings- och riksdagshåll peka med hela handen på Försvarmakten vad gäller införskaffande av specifika vapen- och materielsystem, då kan man också göra det när det handlar om Försvarmaktens absolut viktigaste resurs – personalen.

Det går inte att bortse från att regeringens politik ofta ger effekter som kan liknas vid inblandning i den svenska arbetsmarknadsmodellen. Det sker med ett gott och ofta nödvändigt syfte när det handlar om till exempel läraryrsörjning, polisförjörjning eller att underlätta inträde på arbetsmarknaden. Ibland blir regeringen väldigt konkret, exempelvis vid den nyligen presen-

terade uppgörelsen om etableringsjobb, där regeringen verkat för en månadslön på drygt 19 000 kronor. Som av en händelse är 19 000 kronor exakt den ingångslön som gäller för soldater och sjömän.

Att inneha ett arbete där man som den yttersta garanten för Sveriges oberoende ställer upp på premissen att faktiskt offra sitt liv för landet, värderas alltså lägre än ett så kallat etableringsjobb.

Med ett riktat tillskott för att justera den militära personalens löner på runt 325 miljoner per år kan Försvarmakten höja lägsta-lönerna till nivåer som är rimliga för att göra de militära yrkena konkurrenskraftiga, samt genomföra följdjusteringar av lönerna till befintlig personal. Pengarna skulle även räcka till den satsning på chefslöner vi länge arbetat för.

Det handlar inte om kraftigt höjda löner, det handlar om att jus-

tera lönenivåer till en nivå som i alla fall inte verkar direkt avskräckande. Antalet soldater som rekryteras till Försvarmakten har aldrig någonsin nått upp till målnivåerna, och vi har en brist på officerare som kommer att förvärras kraftigt. Yrkena måste helt enkelt göras mer attraktiva, och det är bråttom.

Ska Försvarmakten lyckas med att attrahera fler till det militära yrket, få sin nuvarande personal att stanna kvar och till och med välja att pensionera sig senare, få militärer som lämnat Försvarmakten att återvända samt locka civila akademiker att växla över till en militär karriär – då krävs löner och villkor som är betydligt mer konkurrenskraftiga än i dag. Men för att uppnå det krävs politisk vilja, och konkreta politiska beslut.

Bollen ligger hos er, politiker. Se till att plocka upp den.

LARS FRESKER

Kamratskap som varar

I utlandstjänst skapas unika band. Vi värnar om den **sammanhållning** som tagit form och stöttar dig som **veteran** genom en sund och trygg tillvaro. Kravlöst, socialt och roligt. Precis som **kamratskap** bör vara.

Välkommen som medlem hos oss.
www.sverigesveteranforbund.se

Foto: Kim Svensson

Sverker Göranson - förbundsordförande

I nationens tjänst.

För skydd av hemliga och sekretessbelagda uppgifter.

VPN och
brandväggar

Säker krypterad
smartphone

Kryptering av filer
och kataloger

Svensk säkerhetsteknologi, godkänd på nivån Restricted.

+46 8 551 102 30, info@tutus.se, www.tutus.se

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet,
Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

SAFE4U

SECURITY OF SWEDEN

DIN MYNDIGHETSLEVERANTÖR AV 5.11 TACTICAL

5.11 Showroom | Warfvinges väg 30
08-410 700 88 | order@safe4u.se

5.11